

Regeringens proposition

2003/04:41

Möjlighet till förenklat tullförfarande

Prop.
2003/04:41

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 november 2003

Göran Persson

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i tullagen (2000:1281), mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1564) om alkoholskatt, lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1776) om skatt på energi, lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam samt lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Ändringarna föreslås träda ikraft den 1 april 2004.

Vid import och export finns det möjlighet för den som har ett särskilt tillstånd att använda olika typer av förenklade förfaranden. Sådana tillstånd utfärdas som regel av den behöriga myndigheten i det land till vilket importen skall göras eller från vilket exporten skall göras. Enligt gemenskapens tullagstiftning kan emellertid ett tillstånd som utfärdats i en medlemsstat användas i en annan medlemsstat, under vissa förutsättningar. Ett sådant tillstånd kallas i gemenskapens tullagstiftning för ett enhetstillstånd.

I dag ger gemenskapens tullagstiftning i sig ett tillräckligt stöd för att utfärda enhetstillstånd enbart avseende ett begränsat antal förenklingar *i samband med* import eller export. Det är t.ex. möjligt att utfärda enhetstillstånd att inrätta ett tullager i en annan medlemsstat än den där tillståndet utfärdas. Däremot ger gemenskapens tullagstiftning i sig inte ett tillräckligt stöd för att utfärda enhetstillstånd för förenklingar avseende själva import- eller exportförfarandet. Det behövs även kompletterande bestämmelser.

Det har sedan en lång tid tillbaka funnits ett intresse för att skapa sådana möjligheter. Det finns dock ett antal problem som måste lösas innan detta är möjligt. Så här långt har dessa problem inte lösts på gemenskapsbasis.

Vissa medlemsstater har startat försöksverksamhet eller pilotprojekt inom ramen för vilka dessa stater skapat möjligheter att utfärda enhetstillstånd även för användning av sådana förenklingar vid import och export som gemenskapens tullagstiftning medger. En grundförutsättning för att detta skall bli möjligt är en mellanstatlig överenskommelse mellan de berörda medlemsstaterna. För ett tillstånd (enhetstillstånd) som utfärdas inom ramen för ett förfarande som stöds av en sådan överenskommelse används här begreppet *mellanstatligt enhetstillstånd*.

Kommissionen uppmuntrar medlemsstaterna till försöksprojekt med mellanstatliga enhetstillstånd.

De författningsförslag som ingår i denna proposition har till syfte att ge en grund även för Sverige att delta i verksamheten med mellanstatliga enhetstillstånd. Förslagen avser möjligheten att använda förenklingen ”lokalt klareringsförfarande”. Denna förenkling innebär att en inledande anmälan avseende import eller export kan göras genom en notering i företagets bokföring. Anmälan görs senare fullständig genom en kompletterande tulldeklaration.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2	Lagtext.....	6
2.1	Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)	6
2.2	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	12
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt.....	15
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt	19
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	21
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam	24
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	25
3	Ärendet och dess beredning.....	28
4	Bakgrund	28
4.1	Tull	28
4.2	Hur tullskulden fastställs och varan frigörs	29
4.3	Lokalt klareringsförfarande	30
4.4	Enhetsdokumentet.....	32
4.5	Andra uppgifter för en tullmyndighet	32
4.6	Importmoms	33
4.7	Punktskatter vid import.....	35
4.8	Gränsöverskridande tillstånd	36
4.9	Enhetstillstånd.....	37
4.10	Mellanstatligt enhetstillstånd	38
4.11	Var tullskulden uppkommer vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda ett förenklat förfarande för lokalt klareringsförfarande	39
4.12	Tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd mellan andra medlemsländer	40
4.13	Sverige och mellanstatligt enhetstillstånd.....	41
4.14	Den mellanstatliga överenskommelsen.....	41
5	Överväganden och förslag.....	42
5.1	Införa en möjlighet att använda mellanstatliga enhetstillstånd	42
5.2	Restriktionsvaror och kontroll	43
5.3	Mervärdesskatt.....	45
5.4	Punktskatter.....	49
5.5	Straffbestämmelser	50
6	Ekonomiska konsekvenser	52
7	Författningskommentarer	53
7.1	Förslaget till lag om ändring i tullagen (2000:1281)	53
7.2	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).....	57

7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt.....	58	Prop. 2003/04:41
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.....	59	
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	59	
7.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam	60	
7.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	61	
Bilaga 1	Sammanfattning av utredningen.....	64	
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser och andra organ som har yttrat sig över departementspromemorian	66	
Bilaga 3	Regeringens lagförslag i lagrådsremissen	67	
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	88	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 november 2003 ..	89	
	Rättsdatablad.....	90	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2003/04:41

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i tullagen (2000:1281),
2. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
3. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
6. lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
samt
7. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (2000:1281) dels att 1 kap. 5 §, 3 kap. 5 § och 5 kap. 11 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 3 kap. 3 a § och 4 kap. 24 – 29 §§, samt närmast före 4 kap. 24 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

I denna lag förstås med

tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,

det svenska tullområdet: svenskt territorium,

EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,

EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,

tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,

tullplats: plats där det finns tullkontor,

tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,

tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,

förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

mellanstatligt enhetstillstånd: av en stats behöriga myndighet utfärdat tillstånd att använda ett förenklat förfarande vid viss godkänd tullbehandling i en annan stat i enlighet med en överenskommelse mellan de två staterna,

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

3 a §

Om en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan detta land och Sverige, och varan fysiskt befinner sig i Sverige när den övergår till fri omsättning, skall importen i skattehänseende anmälas till Tullverket genom en deklaration med skatteredovisning.

Om överenskommelsen medger det, får Tullverket efter ansökan tillåta innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet att lämna in deklarationen med skatteredovisning till den myndighet i det andra landet som är behörig att ta emot tulldeklarationen. Deklarationen med skatteredovisning skall i sådant fall anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet.

5 §

Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Den som har fått ett mellanstatligt enhetstillstånd av Tullverket är skyldig att förvara sådana handlingar, som avses i första stycket och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet omfattar. Handlingarna skall förvaras i Sverige i ordnat skick samt på ett betryggande och överskådligt sätt. Om informationen förvaras i sådan form att den endast kan läsas med tekniskt hjälpmedel skall utrustning och system som behövs för att omedelbart skriva ut

4 kap.

Mellanstatligt enhetstillstånd

24 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att utfärda mellanstatligt enhets-tillstånd att använda det förenklade förfarandet lokalt klareringsförfarande för att hänföra varor som befinner sig i ett annat EG-land till en godkänd tullbehandling.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även meddela föreskrifter om hanteringen av ärenden där varor fysiskt befinner sig i Sverige när de övergår till fri omsättning, exporteras eller återexporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land.

25 §

En vara får inte fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller föras ut från landet med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, om det beträffande varan finns

- 1. ett i Sverige gällande villkor som inte är uppfyllt eller*
- 2. ett i Sverige gällande förbud mot införsel eller utförsel.*

26 §

Om det finns en skyldighet att lämna en underrättelse till ett annat EG-lands behöriga myndighet enligt artikel 266 eller 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93, skall en underrättelse med motsvarande innehåll även lämnas till Tullverket om

- 1. varan skall deklarerars för*

övergång till fri omsättning, export eller återexport med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd och

2. varan befinner sig inom det svenska tullområdet när den skall övergå till fri omsättning eller föras ut till tredje land.

Det är innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet som är skyldig att lämna underrättelsen till Tullverket. Underrättelsen skall lämnas inom samma tidsfrist som gäller för underrättelsen enligt EG-förordningen.

27 §

Tullverket har samma befogenheter att utföra kontroller avseende sådana varor som inom det svenska tullområdet är föremål för ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, som avseende sådana varor som är föremål för motsvarande förfarande med stöd av ett tillstånd utfärdat i Sverige.

Om en vara som omfattas av ett förfarande enligt första stycket är föremål för ett förbud eller ett villkor som innebär att varan inte får föras in till eller ut från landet, får Tullverket ta hand om varan om det behövs för att hindra att den hanteras i strid med sådant förbud eller villkor.

En vara som har tagits om hand får läggas upp på tillfälligt lager på bekostnad av den som för in eller för ut varan. Varan får inte tas ut från lagret så länge omhändertagandet består.

28 §

Ett omhändertagande enligt 27 § andra stycket upphör om varan tas i beslag eller förverkas.

Tullverket får besluta att omhändertagandet skall upphöra

om det inte längre finns grund för åtgärden. En gemenskapsvara skall i så fall återlämnas till den som avsåg att föra ut varan. Annan vara skall hänföras till en sådan godkänd tullbehandling för vilken inget hinder finns.

29 §

Om det finns en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till Tullverket när ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas, och underrättelsen i enlighet med tillståndet ges in till den behöriga myndigheten i det andra EG-landet, skall underrättelsen anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet.

5 kap.

11 §¹

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 § betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 *eller* 3 a § betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits. *Om det i beskattningsunderlaget för sådan skatt skall ingå tullvärde, tull eller motsvarande avgift som fastställts i annan valuta, skall sådant underlag omräknas till svensk valuta efter den kurs som enligt tullagstiftningen gällde den dag*

¹ Senaste lydelse 2000:1428.

som tullvärdet fastställdes.

Prop. 2003/04:41

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

2.2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 och 5 §§, 3 kap. 32 § samt 7 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2 – 4 b: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

4 b. för annan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 än som avses i första stycket 2 eller 3 i förevarande paragraf, i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, i 5 kap. 6 § 1 eller i 7 kap. 1 § tredje stycket 11, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) *som förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde: den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,*

a) *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2003:220.

b) som förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde: den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

b) om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

5 §³

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. I fall som avses i 2 § första stycket 6 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

³ Senaste lydelse 2000:1427.

3 kap.32 §⁴

Utgör ersättningen för en tjänst en sådan bikostnad som enligt 7 kap. 8 § *andra* stycket skall ingå i beskattningsunderlaget för import, är omsättningen av tjänsten undantagen från skatteplikt.

Utgör ersättningen för en tjänst en sådan bikostnad som enligt 7 kap. 8 § *tredje* stycket skall ingå i beskattningsunderlaget för import, är omsättningen av tjänsten undantagen från skatteplikt.

7 kap.8 §⁵

Beskattningsunderlaget vid import utgörs av varans värde för tulländamål, bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, med tillägg av tull och andra statliga skatter eller avgifter, utom skatt enligt denna lag, som tas ut av Tullverket med anledning av införseln. Sådant tillägg skall inte göras i fall då tullen, skatterna eller avgifterna ingår i varans värde.

I fall som avses i 1 kap. 2 § första stycket 6 c skall tillägget enligt första stycket, till den del det utgörs av tull och motsvarande avgifter, utgöras av motsvarande pålagor som tas ut av det andra EG-landets tullmyndighet.

I beskattningsunderlaget skall även ingå bikostnader som provisions-, emballage-, transport- och försäkringskostnader som uppkommer fram till första bestämmelseorten här i landet. Är det vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde känt att varan skall transporteras till någon annan bestämmelseort här i landet eller till någon bestämmelseort i ett annat EG-land, skall också bikostnaderna fram till den orten ingå i beskattningsunderlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁴ Senaste lydelse 2003:220.

⁵ Senaste lydelse 2002:1004.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 9 c, 20, 37 och 39 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 c §¹

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för

¹ Senaste lydelse 2000:1424.

20 §²

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är upplagshavare när

a) skattepliktiga varor förs ut från ett skatteupplag, om inte annat följer av andra stycket,

b) skattepliktiga varor tas emot från en upplagshavare utan att föras till ett skatteupplag,

c) skattepliktiga varor importeras utan att föras till ett skatteupplag,

d) skattepliktiga varor tas i anspråk i skatteupplaget eller lagerbrister uppkommer,

e) godkännandet av skatteupplaget återkallas,

2. den som är registrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

3. den som är oregistrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

4. den som är godkänd som skatterepresentant enligt 15 §, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

5. den som är säljare vid distansförsäljning enligt 16 §, när leverans av skattepliktiga varor påbörjas,

6. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 5, när de skattepliktiga varorna förs in till Sverige,

7. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 6, när varorna tillverkas,

8. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 7, när varorna används för annat än avsett ändamål,

9. den som är skattskyldig enligt 9 c § och som enligt 19 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

9. den som är skattskyldig enligt 9 c § och som enligt 19 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

I fall som avses i 9 c § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte för skattepliktiga varor som

1. transporteras till en upplagshavare eller varumottagare i ett annat EG-land under förutsättning att varorna når mottagaren, eller

2. tas emot av en upplagshavare i Sverige.

² Senaste lydelse 2001:516.

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av snus eller tuggtobak från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är godkänd lagerhållare när
 - a) snus eller tuggtobak levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare,
 - b) snus eller tuggtobak tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,
 - c) godkännandet som lagerhållare återkallas, varvid

³ Senaste lydelse 2002:419.

⁴ Senste lydelse 2002:419.

skattskyldigheten omfattar snus eller tuggtobak som då ingår i hans lager,

2. den som är skattskyldig enligt 36 § 2, när snus eller tuggtobak tillverkas,

3. den som är skattskyldig enligt 36 § 3, när snus eller tuggtobak förs in till Sverige,

4. den som är skattskyldig enligt 36 § 4, när snus eller tuggtobak används för annat än avsett ändamål,

5. den som är skattskyldig enligt 37 § och som enligt 40 § skall betala skatten till Tullverket, när skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

5. den som är skattskyldig enligt 37 § och som enligt 40 § skall betala skatten till Tullverket, när skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. *I fall som avses i 37 § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 8 c och 19 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 c §¹

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

¹ Senaste lydelse 2000:1425.

19 §²

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är upplagshavare när

a) skattepliktiga varor förs ut från ett skatteupplag, om inte annat följer av andra stycket,

b) skattepliktiga varor tas emot från en upplagshavare utan att föras till ett skatteupplag,

c) skattepliktiga varor importeras utan att föras till ett skatteupplag,

d) skattepliktiga varor tas i anspråk i skatteupplaget eller lagerbrister uppkommer,

e) godkännandet av skatteupplaget återkallas,

2. den som är registrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

3. den som är oregistrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

4. den som är godkänd som skatterepresentant enligt 14 §, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

5. den som är säljare vid distansförsäljning enligt 15 §, när leverans av skattepliktiga varor påbörjas,

6. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 5, när de skattepliktiga varorna förs in till Sverige,

7. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 6, när varorna tillverkas,

8. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 7, när varorna används för annat än avsett ändamål,

9. den som är skattskyldig enligt 8 c § och som enligt 18 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

9. den som är skattskyldig enligt 8 c § och som enligt 18 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

I fall som avses i 8 c § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte för skattepliktiga varor som

1. transporteras till en upplagshavare eller varumottagare i ett annat EG-land under förutsättning att varorna når mottagaren, eller

2. tas emot av en upplagshavare i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

² Senaste lydelse 2001:517.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 §, 4 kap. 1 b och 12 a §§ samt 5 kap. 2 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a.

Skatt enligt 1 § första stycket 3 b skall inte tas ut om oljeprodukten har försetts med märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a

1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § senast när produkten anmäls till förtullning, eller

1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § första stycket 1 eller 2 eller 12 a § första stycket 3 a eller b senast när produkten deklarerats för övergång till fri omsättning, eller

2. i annat fall än som avses under 1 senast när skattskyldighet för produkten inträder enligt 5 kap.

Märkning enligt andra stycket får i Sverige göras endast på en depå som är godkänd för detta ändamål av Tullverket i fall som avses i 1 och på ett skatteupplag som är godkänt av beskattningsmyndigheten för märkning i fall som avses i 2.

4 kap.

1 b §²

Skyldig att betala energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 1 kap. 3 a § är,

1. om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,

2. om bränslet förs in från ett område som ligger inom

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om bränslet

¹ Senaste lydelse 2001:518.

² Senaste lydelse 2000:1426.

Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om bränslet hade varit tullbelagt,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

12 a §³

Skattskyldig

1. för energiskatt för import av råttallolja,

2. för energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 2 kap. 1 § första stycket 6 – 8 samt av bränslen enligt 3 och 4 §§ som inte avses i 1 kap. 3 a §, och

3. för svavelskatt för import av bränslen som avses i 3 kap. 1 § 1 är,

a) om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,

b) om bränslet förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för

a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

b) om importen avser en gemenskapsvara eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om bränslet hade varit tullbelagt,

³ Senaste lydelse 2000:1426.

bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

5 kap.

2 §⁴

Skattskyldigheten inträder

1. för varumottagare som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 2, när han tar emot leverans av bränsle,

2. för skatterepresentant som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 3, vid mottagandet av bränslet,

3. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 5 eller 12 § första stycket 3, när bränslet förs in till Sverige, och

4. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § och som enligt 5 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

4. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § och som enligt 5 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. *I fall som avses i 4 kap. 1 b § första stycket 3 eller 12 a § första stycket 3 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁴ Senaste lydelse 2001:518.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Härigenom föreskrivs att 26 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §¹

Skyldig att betala reklamskatt för import från tredje land av annonsblad som har getts ut i sådant land är den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för annonsbladen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om annonsbladen hade varit tullbelagda.

Om import enligt första stycket sker med stöd av ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) och tullskulden därför uppkommer i ett annat EG-land, eller skulle ha uppkommit där om varan hade varit tullbelagd, är innehavaren av tillståndet skyldig att betala reklamskatt.

För den som är skattskyldig enligt första stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

För den som är skattskyldig enligt andra stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skatt enligt första stycket skall betalas till Tullverket.

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. *Som beskattningsvärde anses varans värde beräknat enligt artikel 29 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.*

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. *Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

¹ Senaste lydelse 2002:401.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 3 och 8 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för *smuggling* till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, *eller*

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet,

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel, *eller*

5. *till en tullmyndighet i ett annat land, i strid med 4 kap. 25 § tullagen (2000:1281), genom en notering i bokföringen anmäler en vara för övergång till fri*

omsättning och därmed ger upphov till fara för att en införsel till Sverige fullföljs i strid med ett förbud eller villkor.

I det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

8 §

Den som, i samband med att en vara förs in till landet, uppsåtligen underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna, döms för *tullbrott* till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligen ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan genom att

1. i samband med att en vara förs ut från landet, förfara så som anges i första stycket eller, efter utförseln, förfoga över varan i strid med vad som förutsatts vid den tullbehandling som skett med anledning av utförseln,

2. under pågående tullbehandling förfoga över en införd vara i strid med vad som gäller för denna tullbehandling, eller

3. bryta mot villkor som vid tullbehandling för övergång till fri omsättning har uppställts för befrielse från eller nedsättning av skatten eller avgiften.

För tullbrott döms också den som vid anmälan av en vara till tullbehandling med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt bestämmelser som meddelats med stöd av 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) uppsåtligen lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna.

När det föreligger en skyldighet att lämna en anmälan enligt 3 kap. 3 a § tullagen gäller vad som anges i första stycket. Vad som därvid sägs om anmälan till tullbehandling skall i stället gälla en sådan anmälan som avses i 3 kap. 3 a § tullagen.

Denna bestämmelse är tillämplig endast i fråga om sådana tullar, andra skatter och avgifter som Tullverket skall besluta.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

Prop. 2003/04:41

3 Ärendet och dess beredning

Inom Finansdepartementet har utarbetats en departementspromemoria, Mellanstatligt enhetstillstånd – tillstånd till förenklat tullförfarande baserat på en internationell överenskommelse (Ds 2003:26). En sammanfattning av departementspromemorian finns i *bilaga 1*.

Promemorian har remissbehandlats. I *bilaga 2* finns en lista över remissinstanser och övriga organ som inkommit med synpunkter. En remissammanställning finns tillgänglig hos Finansdepartementet (dnr 2003/2962).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 oktober 2003 att inhämta Lagrådets yttrande över de Lagförslag som finns i *bilaga 3*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet har tillrätt en språklig omarbetning av en paragraf i tullagen och har i övrigt lämnat förslagen utan erinran.

4 Bakgrund

4.1 Tull

Tull är en särskild form av skatt som i första hand tas ut på varor vid import. Det är också möjligt att ta ut tull vid export av varor. Detta är dock ovanligt. Någon exporttull finns inte för närvarande inom gemenskapen och det torde inte heller tillkomma några exporttullar under den förutsebara framtiden.

Den Europeiska unionen grundar sig på en tullunion. Tullunionen innebär att EG-länderna tillämpar en gemensam tulltaxa vid import från eller export till tredje land och att tull eller avgift med motsvarande verkan inte får tas ut när en vara förs mellan två EG-länder. När en vara förs mellan två EG-länder används inte begreppen import och export. I stället bör man använda de vidare begreppen införsel respektive utförsel, som innefattar både import respektive export och införsel från respektive utförsel till annat EG-land.

Den tull som tas ut vid import från eller export till tredje land utgör en viktig del av gemenskapens egna medel. En viss bestämd andel av de uppburna tullmedlen (för närvarande 25 %) får dock medlemslandet behålla som nationella medel.

Grundbestämmelserna för tullförfarandet finns i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tullkodexen) och i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets

förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (tillämpningskodexen).

Bestämmelser om den gemensamma tulltaxan finns i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan. Vissa bestämmelser om tullfrihet finns i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse.

De centrala bestämmelserna för att fastställa och uppbära tull finns således i ovan angivna råds- och kommissionsförordningar och är därmed direkt gällande i Sverige. Det finns ytterligare bestämmelser på gemenskapsnivå som har betydelse för bestämmande och uppbörd av tull. Det är dock inte avsikten att här göra en heltäckande beskrivning av tullagstiftningen, utan enbart att ge en övergripande bakgrund till de förslag som lämnas i följande kapitel.

Gemenskapsbestämmelserna är inte uttömmande. Det behövs även kompletterande och utfyllande nationella bestämmelser. I Sverige finns sådana bestämmelser bl.a. i tullagen (2000:1281), tullförordningen (2000:1306), Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 2000:20) om tullförfaranden m.m. (tullordning), lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m. och förordningen (1994:1605) om tullfrihet m.m.

Varje EG-land har sin egen tullmyndighet. Var och en av dessa tullmyndigheter har att upprätthålla vad som i grunden är gemensamma bestämmelser om procedurer och materiella bestämmelser för fastställande av tull. I olika sammanhang brukar det talas om att medlemsländernas tullmyndigheter skall agera som om de vore en gemensam myndighet.

4.2 Hur tullskulden fastställs och varan frigörs

När en vara förs in från tredje land till ett EG-land skall importen som regel anmälas till det EG-landets tullmyndighet. Varan skall därvid hänföras till en godkänd tullbehandling. Det finns flera olika former av godkänd tullbehandling. Godkänd tullbehandling är bl.a. övergång till fri omsättning, transitering, lagring i tullager, aktiv eller passiv förädling, bearbetning under tullkontroll, temporär import och export. Dessa former av godkänd tullbehandling kallas tullförfaranden. Lagring i tullager, bearbetning under tullkontroll, temporär import samt passiv och aktiv förädling utgör i det sammanhang vad som i gemenskapens tullagstiftning betecknas som tullförfaranden med ekonomisk verkan. Andra former av godkänd tullbehandling är förvaring i frizon eller frilager, återexport, förstöring samt överlåtelse till staten.

En vara som importeras från tredje land kan alltså t.ex. läggas upp på ett tullager i samband med att importen anmäls till Tullverket. Varan har i det fallet fortfarande status som tredjelandsvara¹. Skyldighet att betala tull har ännu inte uppkommit. Det är inte heller tillåtet att fritt förfoga över varan medan den fortfarande har status som tredjelandsvara. Från lagret kan varan föras över till någon annan tullbehandling utan att

¹ Icke-gemenskapsvara enligt terminologin i tullkodexen.

skyldighet att betala tull uppkommer. Varan kan t.ex. transiteras till ett annat EG-land och läggas upp på ett tullager där. Ett annat alternativ är att varan återexporteras från gemenskapen. I det fallet kommer någon skyldighet att betala tull inom gemenskapen överhuvudtaget inte att uppkomma.

Vid en lagenlig hantering uppkommer skyldighet att betala tull först när varan deklarerats för övergång till fri omsättning. Baserat på deklARATIONEN fastställer tullmyndigheten tullskuldens storlek. När tullskulden betalats övergår varan i fri omsättning (om det inte finns ett hinder för att frigöra varan på annan grund än att tull skall betalas).

Tullkodexen ger möjligheter till förenklade förfaranden av olika slag vid övergång till fri omsättning, användning av tullförfaranden med ekonomisk verkan och export, under vissa förutsättningar. Huvudparten av den kommersiella importen görs med stöd av något förenklat förfarande. Förenklingar kan utgöra ofullständig deklARATION, förenklat deklARATIONSFÖRFARANDE eller lokalt klareringsförfarande.

4.3 Lokalt klareringsförfarande

Förslagen i denna proposition avser tillstånd till det förenklade förfarandet lokalt klareringsförfarande. Därför kommer regleringen av detta förenklade förfarandet att beskrivas lite utförligare här.

Det lokala klareringsförfarandet för övergång till fri omsättning innebär att varan hänförs till förfarandet genom en notering i importörens bokföring. Som huvudregel skall importören först lämna en underrättelse till tullmyndigheten som därmed får en möjlighet att fysiskt kontrollera varorna. Varorna sätts i fri omsättning genom ett meddelande från tullmyndigheten. I vissa fall behövs inte någon underrättelse. I så fall övergår varan i fri omsättning genom noteringen i bokföringen. Inom viss tid skall en kompletterande deklARATION lämnas.

Förfarandet vid export är i huvudsak det samma.

Förfarandet har sin rättsliga grund i artikel 76.1 c i tullkodexen. Där sägs följande. (Partier som behandlar förenklad deklARATION eller deklARATION med hjälp av kommersiella eller administrativa dokument har här uteslutits. Plats där sådan text uteslutits har markerats med "---".)

”1. För att förenkla formaliteter och förfaranden så långt som möjligt och samtidigt säkerställa att ärenden handläggs på ett riktigt sätt, skall tullmyndigheterna enligt villkor som fastställs i enlighet med kommittéförfarandet tillåta följande:

c) I fråga om deklARATIONEN av varorna för förfarandet i fråga, att den sker genom införande av varorna i bokföringen. I så fall får tullmyndigheterna frånga kravet att deklARANTEN skall visa upp varorna för tullen.

--- Registreringen i bokföringen skall åtminstone innehålla de upplysningar som är nödvändiga för varornas identifiering. Om varorna införs i bokföringen skall dagen för detta införande anges.”

I punkt 2 i samma artikel anges att kompletterande deklaration skall lämnas om inte annat bestämts enligt kommittéförfarandet för särskilt fall. I punkt 3 anges att den förenklade deklarationen enligt bl.a. 1 c och den kompletterande deklarationen skall anses utgöra en enda, odelbar handling som börjar gälla den dag då den förenklade deklarationen tas emot. Där anges även att "[i] de fall som avses i 1 c skall införande i bokföringen medföra samma rättsverkan som mottagandet av deklarationen enligt artikel 62".

En viktig följd av att en deklaration tas emot är att tullskulden uppkommer (artikel 201.2 i tullkodexen).

I tillämpningskodexen finns bestämmelser om lokalt klareringsförfarande för övergång till fri omsättning i artikel 263 – 267 samt avseende export i artikel 283 – 289. Det finns även vissa bestämmelser om lokalt klareringsförfarande för andra förfaranden och vissa allmänna bestämmelser för alla förenklade förfaranden (artikel 253 – 253a).

Av artikel 263 framgår att tillstånd till lokalt klareringsförfarande kan ges avseende varor som omfattas av ett transiteringsförfarande, hänförs till ett tullförfarande med ekonomisk verkan (t.ex. lagring i tullager) eller som förs in i gemenskapens tullområde med stöd av artikel 41 b i tullkodexen.

I artikel 264 anges att förutsättningar för ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande är att sökanden har en bokföring som möjliggör effektiva kontroller, att en effektiv kontroll av importförbud och restriktioner kan garanteras, att sökanden inte gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av tullföreskrifterna och att sökanden deklarerar varor för övergång till fri omsättning mer än sporadiskt.

Artikel 265 behandlar vissa frågor avseende återkallelse av tillstånd.

I artikel 266 anges hur en tillståndshavare skall agera vid import med stöd av tillståndet. Som huvudregel skall varornas ankomst anmälas till tullmyndigheterna och varorna bokföras. Anmälan sker genom en underrättelse (även betecknad som notifikation eller avisering) och bokföringen är att jämställa med att lämna en deklaration. I vissa fall kan tullmyndigheterna befria tillståndshavaren från kravet att lämna underrättelse. I sådana fall övergår varan i fri omsättning genom noteringen i bokföringen. När en underrättelse lämnas är övergången till fri omsättning beroende av ett beslut från tullmyndigheten. Frigörandet kan även vara uppbyggt på att tullmyndigheten inte avhört inom viss tid från det underrättelsen lämnats.

I artikel 267 finns bestämmelser om vad ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande skall innehålla. En punkt som därvid tas upp är just tidpunkten för frigörande av varorna.

Utfyllande nationella bestämmelser om lokalt klareringsförfarande finns i 23 och 24 §§ tullförordningen samt i 8 kap. 47 – 53 §§ (avseende övergång till fri omsättning) och 12 kap. 26 – 41 §§ (avseende export) tullordningen.

Enhetsdokumentet² är ett gemensamt tulldokument för hela det europeiska frihandelsområdet. Den Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC) och de länder som då ingick i den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) – däribland Sverige – undertecknade den 20 maj 1987 en konvention om förenklingar av formaliteterna vid handel med varor. Konventionen syftade till att underlätta varuutbytet inom det europeiska frihandelsområdet genom att harmonisera uppgiftskraven i tulldeklarationen vid export, transitering samt import och därigenom förenkla ett framtida uppgiftslämnande för tulländamål mellan länderna med användande av datorer. Som ett led i detta arbete ingick enligt konventionen att ett gemensamt tulldokument skulle införas för handeln mellan såväl gemenskapen och EFTA-länderna som mellan EFTA-länderna. Konventionen trädde i kraft den 1 januari 1988. Sedan dess har Polen, Slovakien, Tjeckien och Ungern (de s.k. Visegrad-länderna) tillträtt konventionen. I Sverige publicerades konventionen i SÖ 1988:7 och infördes genom förordningen (1987:1126) om en konvention om förenkling av formaliteterna vid handel med varor.

EG är fördragsslutande part till konventionen. Sverige har därför frånträtt konventionen och upphävt den svenska förordningen i samband med den svenska anslutningen till EU. Konventionen gäller numera för Sverige i egenskap av medlemsstat och användningen av enhetsdokumentet i Sverige är reglerad genom tullkodexen och tillämpningskodexen, främst genom artiklarna 205 – 216 i tillämpningskodexen. I bilagorna 31 – 34 i tillämpningskodex finns avbildat hur blankettens olika blad skall vara utformade.

Enhetsdokumentet är en blankett som består av 8 individuella blad. Bestämmelserna om enhetsdokumentet har sin betydelse även när en deklaration får lämnas elektroniskt. Den elektroniska deklarationen skall ju innehålla motsvarande uppgifter som enhetsdokumentet skall innehålla.

4.5 Andra uppgifter för en tullmyndighet

En tullmyndighet har som regel inte enbart till uppgift att fastställa och uppbära tull. En näraliggande uppgift är att fastställa och uppbära annan skatt än tull samt avgifter vid import eller export.

Inom gemenskapen finns gemensamma regler för mervärdesskatt samt punktskatt på alkohol, tobak och mineralolja. Sådana skatter skall som regel tas ut vid import.

När en vara importerats skall enligt grundregeln även skatteskulden ha betalats innan varan får sättas i fri omsättning inom gemenskapen.

Gemenskapen har även bestämmelser om jordbruksavgifter som tas ut vid import eller export. Sådana jordbruksavgifter hanteras som tullar.

Historiskt sett har det i Sverige funnits en rad olika varugrupper som har varit föremål för punktskatter eller avgifter av olika slag som även tagits ut vid import. Så är inte längre fallet. På punktskatteområdet finns

² På engelska; Single Administrative Document, SAD.

dock fortfarande vissa rent nationella skatter som tas ut vid import. Det gäller reklamskatt samt delar av den beskattning som regleras i lagen om tobaksskatt och i lagen om skatt på energi.

En annan traditionell uppgift för en tullmyndighet är att övervaka att import- och exportrestriktioner efterlevs. Restriktionerna kan innebära att vissa krav måste vara uppfyllda för att en vara skall få föras in i landet eller ut ur det. För vissa varor är restriktionerna så omfattande att det i princip är förbjudet att föra in eller ut varan.

För att en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning skall frigöras krävs utöver att tull och annan importskatt har betalats även att det inte finns någon importrestriktion som hindrar att varan får frigöras.

Tullmyndigheten är vidare en naturlig punkt för att samla in uppgifter för handelsstatistik.

4.6 Importmoms

Vid import skall som regel mervärdesskatt tas ut. Frågan om när skyldighet att betala mervärdesskatt vid import uppkommer i Sverige, vem som skall betala skatten och hur den skall beräknas regleras i mervärdesskattelagen (1994:200)[ML]. Regleringen utgör ett genomförande av det sjätte mervärdesskattedirektivet³. Att det är Tullverket som skall fastställa och uppbära importskatten framgår däremot av tullagen (5 kap. 11 §).

Med import förstås i mervärdesskattelagen att en vara förs in till Sverige från en plats utanför EG (2 kap. 1 a § ML). Begreppet EG definieras i 1 kap. 10 a § ML som de områden som tillhör den Europeiska gemenskapens mervärdesskatteområde. Vilka dessa områden är kan utläsas av artikel 3 i sjätte mervärdesskattedirektivet. Gemenskapens mervärdesskatteområde har i huvudsak samma utsträckning som gemenskapens tullområde. Det finns dock skillnader. Åland ligger t.ex. inom gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde. Införsel av en gemenskapsvara från Åland är således import som skall beskattas i mervärdesskattesammanhang, men inte import i tullsammanhang.

Av 1 kap. 2 § första stycket 6 ML framgår vem som är skyldig att betala skatt för import av varor (den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tull med anledning av importen). Av 1 kap. 5 § ML framgår att skattskyldigheten inträder när skyldighet att betala tull uppkommer eller skulle ha uppkommit enligt tullagstiftningen.

Av 3 kap. 1 § ML framgår att skattskyldighet föreligger vid import om inte annat särskilt föreskrivs. Bestämmelser om frihet från skatt i vissa fall vid import finns i 3 kap. 30 § ML. Bestämmelser om beskattningsunderlaget vid uttag av mervärdesskatt vid import finns i 7 kap. 8 § ML.

Av 5 kap. 11 § andra stycket tullagen framgår att skatt vid import fastställs och betalas i den ordning som gäller för tull, om inte annat

³ Rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för Mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund. Direktivet ändrat senast genom direktiv 2003/92/EG (EUT L 260, 11.10.2003, s.8).

föreskrivits. Detta innebär att gäldenären även redovisar grunderna för uttag av importskatten genom deklarationen för övergång till fri omsättning, att Tullverket fastställer skattebeloppet och att beloppet krävs in genom en tullräkning. Av första stycket framgår att detta även gäller importskatt som skall tas ut vid införsel av en vara från ett område som ligger utanför gemenskapens skatteområde (vilket innebär att det rör sig om import i mervärdesskattelagens mening), men inom gemenskapens tullområde (vilket innebär att det inte är import i tullagstiftningens mening). Eftersom en sådan införsel i tullhänseende inte är import skall någon tulldeklaration inte lämnas. Importskatten skall dock deklarerar enligt det förfarande som gäller för tull. Det innebär att enhetsdokumentet (se avsnitt 4.4) som huvudregel skall användas trots att något underlag för att fastställa tull inte skall lämnas.

Enligt sjätte mervärdesskattedirektivet skall mervärdesskatt betalas vid införsel av varor (artikel 2.2). Varuinförsel definieras (under rubriken import) som att en vara förs in till gemenskapen om varan saknar gemenskapsstatus enligt tullbestämmelserna (artikel 7.1 a) eller att en vara som har gemenskapsstatus (i tullhänseende) förs in till gemenskapen från en plats som ligger utanför gemenskapens mervärdesskatte-territorium (artikel 7.1 b). Importstat är den medlemsstat i vilken varan kommer in till gemenskapen (artikel 7.2). Om varan är föremål för en godkänd tullbehandling är importstaten i stället det land där varan deklarerar för övergång till fri omsättning i tullhänseende (artikel 7.3). För varor med gemenskapsstatus i tullhänseende som förs in till gemenskapens mervärdesskatteområde kan motsvarande förfaranden tillämpas (artikel 33a.1 b och c). Importstat blir även där det land där varan lämnar det aktuella förfarandet.

I artikel 33a.1 a anges att de formaliteter som berör införseln av en vara från ett område inom gemenskapens tullområde men utanför gemenskapens mervärdesskatteområde skall vara desamma som de som har fastställts i gemenskapens tullbestämmelser för import av varor till tullunionen.

Tidpunkten för skattskyldighetens inträde och tidpunkten när skatt skall betalas regleras i artikel 10.3. Skattskyldigheten uppkommer och skatten kan enligt huvudregeln tas ut när varorna förs in. Om varorna är föremål för ett sådant förfarande som kan påverka vilket land som är importland uppskjuts skattskyldigheten och den tidpunkt då skatten kan tas ut till den tidpunkt då varan lämnar förfarandet.

Då de importerade varorna är föremål för tull eller avgifter med motsvarande verkan, uppkommer skatteskulden när den skattegrundande händelsen avseende tullar och avgifter med motsvarande verkan inträffar och skatten kan tas ut när tullen eller avgifterna kan påföras (artikel 10.3 andra stycket). Om de importerade varorna inte är föremål för tull eller motsvarande avgifter skall medlemsstaterna tillämpa gällande tullbestämmelser vad beträffar skattskyldighetens inträde och den tidpunkt skatten kan tas ut (artikel 10.3 tredje stycket).

Skyldig att betala mervärdesskatt vid import är enligt artikel 21 den eller de personer som är utsedda till eller har godtagits såsom varande ansvariga av de medlemsstater till vilka varorna importeras.

Av artikel 11.B.1 framgår att beskattningsunderlaget vid införsel av varor skall vara tullvärdet, bestämt enligt gällande gemenskaps-

bestämmelser. Detta måste gälla även vid införsel från ett område som ligger inom gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde. Av artikel 11.B.3 framgår att i beskattningsunderlaget skall ingå skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som påförts utanför importmedlemsstaten och sådana som påförs på grund av införseln, med undantag för den mervärdesskatt som skall tas ut.

Av artikel 23 framgår att medlemsstaterna skall fastställa närmare regler för upprättande av deklaration och betalning. I sammanhanget kan det ha ett visst intresse att notera att det i artikel 206 tredje stycket i tillämpningskodexen anges att enhetsdokumentet skall användas i handel med gemenskapsvaror mellan de delar av gemenskapens tullområde som ingår i gemenskapens mervärdesskatteområde och delar som ligger utanför gemenskapens mervärdesskatteområde. Bestämmelsen i tillämpningskodexen synes ha en generell giltighet, även om första och andra stycket i artikeln avser övergångsregler för handel mellan Spanien och Portugal. Det anges dock inte i artikeln för vilket ändamål enhetsdokumentet skall användas i det aktuella fallet. Det kan konstateras att i Sverige används enhetsdokumentet för att anmäla införsel från Åland (import i skattehänseende men inte i tullhänseende).

4.7 Punktskatter vid import

För svensk del är det fyra punktskatter som i dag uppbärs av Tullverket vid import. Det är alkoholskatt, tobaksskatt, skatt enligt lagen om skatt på energi (vilket i sig omfattar tre skatter – energiskatt, svavelskatt och koldioxidskatt – men de behandlas i detta sammanhang som en skatt) och reklamskatt.

Grundläggande bestämmelser för de EG-reglerade punktskatterna finns i det s.k. cirkulationsdirektivet⁴. Gemenskapens direktiv innebär att medlemsstaterna skall ha punktskatter på alkohol, tobaksvaror och mineraloljor inom vissa givna ramar. Det är även tillåtet att ha andra punktskatter så länge bestämmelserna för dessa inte innebär att den fria rörligheten inom den inre marknaden förhindras. Genom lagen (1994:1564) om alkoholskatt, lagen (1994:1563) om tobaksskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi genomförs gemenskapens direktiv. Reklamskatten är en rent nationell skatt. Även inom ramen för lagen om tobaksskatt och lagen om skatt på energi finns delar som går utöver vad som utgör ett genomförande av de berörda direktiven. Snus är t.ex. inte en produkt som omfattas av gemenskapens bestämmelser om skatt på tobaksvaror.

Av artikel 6.1 cirkulationsdirektivet framgår att skattskyldighet inträder när sådan vara som omfattas av direktivet släpps för konsumtion. Det framgår vidare att bl.a. införsel utgör frisläppande för konsumtion.

Av artikel 3 framgår vilka varor direktivet är tillämpligt på (mineralolja, alkohol och alkoholdrycker samt tobaksvaror såsom dessa begrepp definieras i relevanta direktiv). Det framgår även att det står medlemsländerna fritt att ha nationella punktskatter avseende andra varor

⁴ Rådets direktiv 92/12/EEG av den 25 februari 1992 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor.

än dem som omfattas av cirkulationsdirektivet, så länge detta inte ger upphov till gränsformaliteter vid handel mellan medlemsstater.

Av artikel 5 framgår att en gemenskapsrättsligt reglerad punktskatt skall tas ut bl.a. när varan importeras till gemenskapens territorium och när sådan vara förs in från vissa särskilt uppräknade områden. Om varan omfattas av ett tullförfarande anses importen äga rum när varan lämnar förfarandet. Punktskatten skall anses vilande om den omfattas av vissa andra förfaranden.

I likhet med vad som gäller avseende mervärdesskatt är definitionen av vad som utgör ”gemenskapens territorium” avseende respektive punktskatt inte helt identiskt med motsvarande definition avseende tullområdet. Åland ligger t.ex. inom tullområdet men utanför respektive punktskatteområde. Att Åland även ligger utanför mervärdesskatteområdet konstaterades i föregående avsnitt.

Av artikel 6.2 framgår att skatten skall tas ut i det land där varan släpps för konsumtion. Någon reglering av vem som skall vara skattskyldig finns inte i direktivet.

De punktskatter som omfattas av gemenskapsrätten och som skall uppbäras vid import skall dock i dag till stor del inte tas ut av Tullverket. När varan importeras t.ex. av en innehavare av ett skatteupplag läggs uttaget av punktskatt senare och hanteras av skatteförvaltningen.

4.8 Gränsöverskridande tillstånd

För att använda vissa tullförfaranden krävs ett tillstånd från tullmyndigheten. Ett sådant tillstånd kan som regel endast användas i det land där tillståndet har lämnats. Behovet av arrangemang som berör mer än ett medlemsland förutsågs redan i den ursprungliga lydelsen av tullkodexen, där artikel 250 utgör en principiell grund för utvecklingen på området. Artikeln reglerar rättsliga verkningar i en medlemsstat av åtgärder som vidtagits, handlingar som utfärdats och sakförhållanden som konstaterats i en annan medlemsstat.

Diskussioner om tillstånd med verkan i mer än ett land har fortlöpande förts i tullkodexkommittén⁵. Därvid har begreppet gränsöverskridande tillstånd tidigare ofta använts.

Frågan om gränsöverskridande tillstånd har från tid till annan varit en stående punkt på dagordningen för möten i tullkodexkommitténs sektioner för allmänna tullfrågor, förfaranden med ekonomisk verkan och tullager och frizoner. I den sistnämnda sektionen diskuterades redan 1995 ett administrativt arrangemang för tillämpning av den senare införda bestämmelsen i tillämpningskodexen om gränsöverskridande tullager, dåvarande artikel 509.2. Ett utökat samarbete av det här slaget togs också upp i dåvarande tullpolicykommittén.

⁵ Tullkodexkommittén har inrättats med stöd av artiklarna 247 – 249 i tullkodexen. Kommittén består av representanter för samtliga medlemsstater och för kommissionen. Kommissionens representant är ordförande. Kommittén sammanträder i olika sammansättningar (sektioner) för att behandla olika frågor som rör gemenskapens regelverk på tullområdet.

Flera försök har vidare gjorts för att i tullkodexen och tillämpningskodexen reglera gränsöverskridande förfaranden för övergång till fri omsättning. Försöken har dock hittills varit förgäves.

Återkommande problem som inte har kunnat lösas är frågor om hantering av mervärdesskatt, punktskatter, fördelning av nationella medel och insamling av handelsstatistik.

Vid ett Tull 2000⁶-seminarium under hösten 1997 enades kommissionen och medlemsstaterna om att försöka komma vidare med hjälp av pilotprojekt. Pilotprojekten skulle utvärderas efter en tvåårsperiod.

I Sverige fick Tullverket i uppdrag att analysera problemet. Tullverket överlämnade rapporten "Analys av de problem som är förknippade med gränsöverskridande tillstånd" till Finansdepartementet den 30 september 1998. I analysen belystes de problem som finns kring sådana tillstånd, i första hand de rättsliga frågorna kring tullavgifterna, mervärdesskatt och handelsstatistik.

Under år 2001 har kommissionen på nytt tagit upp frågan om gränsöverskridande förfaranden, eller som dessa nu kallas i kommissionens dokument, centraliserade förenklade förfaranden. Frågan fanns med på dagordningen vid det årets tre möten i tullkodexkommitténs sektion för allmänna tullfrågor. Man enades i december 2001 om att tillsätta en arbetsgrupp som fick i uppdrag att utvärdera de erfarenheter som gjorts i pilotprojekten samt undersöka behovet av lagstiftning för att reglera gränsöverskridande arrangemang. Arbetsgruppen, som döpts till SEA⁷-gruppen, hade sitt första möte den 18 februari 2002. I arbetet deltar samtliga medlemsstater utom Grekland och Luxemburg.

Arbetsgruppen har under våren 2002 haft tre möten. Deltagarna har i huvudsak diskuterat frågor utifrån ett av kommissionen framlagt frågeformulär om tillstånd till centraliserade förenklade förfaranden. Frågor som har varit uppe till diskussion är bl.a. vilka företag som kan medges sådana tillstånd och samarbetet mellan berörda tulladministrationer. Gruppen har även berört fördelningen av de nationella medlen samt frågor kring mervärdesskatt. Arbetsgruppen har även diskuterat nödvändigheten av att standardisera och harmonisera de uppgifter som ska lämnas för handelsstatistiken. Arbetet, som bedrivits inom Tull 2002-programmet, beräknades från början vara avslutat i augusti månad 2002. Sluttidpunkten har dock senarelagts. Det förefaller inte realistiskt att tro att arbetet kommer att leda fram till en färdig lösning inom den närmaste tiden.

4.9 Enhetstillstånd

Arbetet med att utveckla ett tillstånd som ges i ett medlemsland och som kan användas i ett annat medlemsland har varit framgångsrikt på området tullförfaranden med ekonomisk verkan. Bestämmelser om utfärdande

⁶ Tull 2000 är ett strategiskt åtgärdsprogram på tullområdet fastställt genom ett gemensamt beslut av Europaparlamentet och rådet den 19 december 1996. Tull 2000 har senare ersatts med Tull 2002 och nu senast med Tull 2007.

⁷ SEA = Single European Authorisation

och tillämpning av sådana tillstånd finns nu i gemenskapens tullagstiftning. För dessa tillstånd används begreppet *enhetstillstånd*.

Gemensamma bestämmelser för tullförfaranden med ekonomisk verkan finns i artiklarna 84 – 90 i tullkodexen och i artiklarna 496 – 523 i tillämpningskodexen.

I artikel 496 c i tillämpningskodexen definieras enhetstillstånd som ”ett tillstånd som berör flera tullförvaltningar och som omfattar hänförande till och avslutning av förfarandet, lagring och flera på varandra följande förädlingsprocesser eller bearbetningar”. I artiklarna 500 och 501 finns regler om hur tullmyndigheterna skall gå till väga när en ansökan om enhetstillstånd kommer in.

Av bestämmelserna framgår att ansökan om enhetstillstånd som regel skall göras hos tullmyndigheten i det land där sökandens huvudräkenskaper förs. Tullmyndigheten som tagit emot ansökan skall skicka en kopia av ansökan till tullmyndigheterna i övriga berörda länder (t.ex. ett land inom vilket ett tullager skall upprättas med stöd av det sökta enhetstillståndet). Dessa har möjlighet att lämna invändningar inom 30 dagar. Om invändningar lämnas skall ansökan avslås i de avseenden som invändningar lämnats. Annars kan den godkännas. Om ett enhetstillstånd medges skall en kopia av tillståndet skickas till berörda länders tullmyndigheter.

Tullförfarandet tullager sorteras i gemenskapslagstiftningen in under tullförfaranden med ekonomisk verkan. Detta innebär att de allmänna regler som finns för denna typ av förfaranden, exempelvis hur man deklarerar en vara till ett tullförfarande, också gäller avseende tullager. Det finns i gemenskapens tullagstiftning fem olika typer av tullager, typ A – F. De är dessutom indelade i två olika kategorier, allmänna tullager (typ A och B) och privata tullager (typ C, D och E). Tullager typ F är tullmyndighetens eget lager.

Enligt artikel 526.5 i tillämpningskodex kan enhetstillstånd medges enbart för privata tullager, dvs. för typ C, D och E. Den typ av tullager som hittills har varit aktuell för enhetstillstånd är tullager typ E. Tullager typ E kännetecknas av att kontrollen vilar på bokföringsmässiga grunder och att varorna inte behöver lagras på platser som godkänts av tullmyndigheten som tullager.

Den 31 december 2002 hade Tullverket utfärdat 37 enhetstillstånd varav sex avser aktiv förädling och 31 avser passiv förädling. Sverige är dessutom deltagande part i 25 enhetstillstånd som utfärdats av andra medlemsstater varav tre avser temporär import, åtta avser aktiv förädling och 14 avser passiv förädling.

4.10 Mellanstatligt enhetstillstånd

I den här propositionen används begreppet mellanstatligt enhetstillstånd för ett tillstånd till en förenkling eller ett förfarande på tullområdet som medges i ett EG-land och kan tillämpas i ett annat medlemsland, där tillståndet inte enbart kan grundas på gemenskapsrätten utan det även behövs en överenskommelse mellan de två länderna. Ett mellanstatligt enhetstillstånd måste ha stöd i gemenskapsrätten och behöver dessutom kompletterande nationella bestämmelser.

Genom att träffa överenskommelser om mellanstatliga enhetstillstånd kan de medlemsländer som vill komma fram snabbare än vad gemenskapen som helhet förmår göra, redan nu, inom de ramar som överenskommelsen och gemenskapsrätten ställer upp, erbjuda aktörerna möjligheten att ha sina kontakter med tullmyndigheten i ett EG-land även avseende varor som fysiskt befinner sig i ett annat EG-land. Att använda överenskommelser mellan EG-länder i frågor där en gemensam lösning inom hela gemenskapen låter vänta på sig, är en metod som har använts tidigare.

4.11 Var tullskulden uppkommer vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd att använda ett förenklat förfarande för lokalt klareringsförfarande

Ett förhållande som ger grund till problem avseende införandet av ett gemensamt system för att använda enhetstillstånd, t.ex. för att använda lokalt klareringsförfarande för import, är frågan om i vilket land tullskulden uppkommer, det land där tillståndet utfärdats (det tillståndsgivande landet) eller det land till vilket varan förs in och i vilket varan sätts i fri omsättning (importlandet).

I dag uppkommer tullskulden vid import med användning av ett lokalt klareringsförfarande i importlandet. Där uppkommer även skyldigheten att i förekommande fall betala mervärdesskatt och punktskatter i anledning av importen. Vid införande av ett enhetstillstånd förändras inte förhållandena för var skyldigheten att betala skatt uppkommer. Det är fortfarande i importlandet. Tullskulden anses däremot i ett sådant fall uppkomma i det tillståndsgivande landet.

I artikel 215 i tullkodexen ges reglerna för var en tullskuld skall anses ha uppkommit. Huvudregeln är att tullskulden anses uppkomma på den plats där de omständigheter inträffar som förorsakar skulden. Enligt artikel 79 i tullkodexen medför övergång till fri omsättning att lagenliga tullar skall debiteras. Enligt artikel 201 i tullkodexen uppkommer en tullskuld vid import när varan övergår till fri omsättning (punkt 1) och tullskulden uppkommer vid den tidpunkt då tulldeklarationen tas emot (punkt 2). Detta ger inte ett tydligt svar på var de omständigheter som förorsakat tullskulden skall anses ha uppkommit. Några andra bestämmelser på gemenskapsnivå som gör denna bild tydligare synes inte finnas.

I praktiken anses normalt sett att tullskulden uppkommer i det land där varan fysiskt sätts i fri omsättning. När en vara som fysiskt befinner sig i ett land deklarerats till förfarandet övergång till fri omsättning genom en anmälan i form av en bokföringsåtgärd i ett annat land finns dock skäl att anse att tullskulden uppkommer i det land där bokföringsåtgärden görs. Denna tolkning synes alla medlemsländer och kommissionen ha delat i de diskussioner som så här långt har förts om frågan. Bedömningen utgör en grundsten för de förslag som lämnas i denna proposition.

Vid tolkningen att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet skall en kompletterande deklaration lämnas där och tull ska beräknas, beslutas och uppbäras av det tillståndsgivande landets behöriga myndigheter. Det tillståndsgivande landet skall se till att gemenskapens

egna medel levereras till gemenskapen. Den andel av tullintäkterna som utgör nationella medel tillfaller enligt gemenskapsrätten det tillståndsgivande landet.

4.12 Tillämpning av mellanstatligt enhetstillstånd mellan andra medlemsländer

Det har sedan slutet på nittioalet pågått en del operativ försöksverksamhet runt om i Europa med tillstånd motsvarande mellanstatliga enhetstillstånd. Dessa tillstånd har huvudsakligen gällt övergång till fri omsättning. Det är framförallt mellan Nederländerna, Belgien och Storbritannien som dessa försök har bedrivits och då, så vitt känt, alltid i kombination med ett tullagerförfarande. Även Finland och Irland har deltagit i några fall. Det har sammanlagt rört sig om ett tiotal olika projekt.

Det finns också ett trettiotal tillstånd utfärdade mellan Tyskland och Österrike. Dessa tillstånd innebär nästan uteslutande att tillståndet är utfärdat i Tyskland men varorna inkommer vid den yttre gränsen i Österrike. Förfarandet innebär att företaget anmäler varan för övergång till fri omsättning vid gränsen i Österrike istället för att som tidigare anmäla varan till transitering till Tyskland.

Erfarenheterna från tullmyndigheternas sida sägs vara i det stora hela positiva, trots att man i ytterst få fall har hittat verkligt effektiva lösningar. Tillstånden bygger i de flesta fall på att företagen gör anmälningar både i det tillståndsgivande landet och i importlandet. I dessa förfaranden ingår vanligen även en ganska omfattande hantering av pappersdokument. De flesta inblandade parterna har också uttryckt att processen med att hantera och utfärda denna typ av tillstånd har varit mycket långdragen av många olika skäl. Det är då frågan om allt från språkliga problem till frågan om tillämpningen av överenskommelserna mellan de inblandade medlemsländerna.

Mellan Storbritannien och Nederländerna har det mellan tullmyndigheterna upprättats överenskommelser om hur förfarandet skall gå till vari också ingår fördelningen av de nationella medlen. I Storbritannien har tullmyndigheten fått regeringens medgivande att teckna tolv tillstånd. Därefter måste myndigheten få ett förnyat medgivande om ytterligare tillstånd skall kunna medges. Belgien har enligt uppgift också ingått motsvarande överenskommelser på myndighetsnivå. Enligt de uppgifter Tullverket inhämtat från Österrike hanteras där frågor om överenskommelser av Finansministeriet.

När det gäller frågan om fördelning av de nationella medlen finns olika lösningar. Från att hela beloppet tillfaller det tillståndsgivande landet, via en fördelning hälften var, till att hela beloppet tillfaller importlandet.

Mervärdesskatt och handelsstatistik hanteras mellan företaget och respektive myndighet i import- respektive exportlandet. Detta innebär emellertid en hel del extra administration för såväl de inblandade företagen som för myndigheterna.

Slutligen kan noteras att det pågår förhandlingar mellan olika medlemsländer vilket torde innebära att det ganska snart kan finnas förutsättningar för att utfärda ytterligare mellanstatliga enhetstillstånd. I

dessa förhandlingar deltar nu även Frankrike, Spanien och Portugal men för dessa länder rör det sig för tillfället enbart om exportprocedurer. Prop. 2003/04:41

4.13 Sverige och mellanstatligt enhetstillstånd

Första gången ett företag visade intresse i Sverige för ett mellanstatligt enhetstillstånd var under andra halvan av nittiotalet. Det har sedan dess pågått diskussioner i olika omgångar med olika intressenter.

Tullverket har sedan andra halvåret 1999 haft ett kontinuerligt samarbete med tulladministrationen i Nederländerna. Detta har resulterat i en modell för hur man skall kunna kontrollera företag på en internationell nivå. Den har kallats COMPACT (Compliance, Partnership between Customs and Trade). Arbetet med modellen har slutförts under 2002 och då har förutom Sverige och Nederländerna även Belgien, Danmark, Italien, Storbritannien och Österrike deltagit i arbetet. Kommissionen har stöttat arbetet ekonomiskt och har även deltagit vid en rad olika projektmöten under 2002. Vid en del möten har även Bulgarien och Litauen deltagit. I samband med slutkonferensen i november 2002 gav samtliga deltagande tulladministrationer sitt fulla stöd till modellen.

Ett av användningsområdena för COMPACT är att ge underlag för att kunna utfärda mellanstatliga enhetstillstånd. I utvecklingen av modellen har två större företag aktivt deltagit i arbetet. Ett har sitt huvudkontor i Sverige och ett i Nederländerna. Tullverket har i samband med detta tillsammans med de båda företagen arbetat fram exempel på hur mellanstatliga enhetstillstånd skulle kunna utformas.

Tullverket har vidare i sina kontakter med ett flertal olika större företag fått förfrågningar vilka möjligheter det finns att tillämpa mellanstatliga enhetstillstånd i Sverige. Totalt sett rör det sig om ett femtontal större företag som bedriver verksamhet i Sverige som aktivt har efterfrågat dessa möjligheter. Tullverket har också vid besök på större företag som gjorts under hösten 2002 och våren 2003 sett att nästan alla dessa större företag skulle kunna nyttja möjligheterna vad gäller mellanstatligt enhetstillstånd.

Enligt uppgift från Tullverket är de länder som de aktuella företagen i första hand varit intresserade av Nederländerna, Belgien, Storbritannien, Danmark, Italien, Tyskland, Spanien och Österrike.

Tullverket har under de senaste två åren fått förfrågningar avseende mellanstatliga enhetstillstånd i första hand från tullmyndigheterna i Belgien, Nederländerna, Storbritannien och Tyskland.

4.14 Den mellanstatliga överenskommelsen

Som tidigare har nämnts förutsätter ett mellanstatligt enhetstillstånd en överenskommelse mellan de berörda medlemsstaterna. Överenskommelse med annan stat ingås av regeringen (10 kap. 1 § regeringsformen). Regeringen får dock inte ingå en för riket bindande överenskommelse utan att riksdagen har godkänt denna om överenskommelsen förutsätter att lag ändras eller upphävs eller att ny lag

stiftas, eller om överenskommelsen i övrigt gäller något ämne i vilket riksdagen skall besluta. Regeringen får heller inte ingå en för riket bindande internationell överenskommelse utan att riksdagen har godkänt den, om överenskommelsen är av större vikt (10 kap. 2 § regeringsformen). Huruvida en överenskommelse om mellanstatligt enhetstillstånd kräver riksdagens godkännande får avgöras från fall till fall. I promemorian Mellanstatligt enhetstillstånd – tillstånd till förenklat tullförfarande baserat på en internationell överenskommelse (Ds 2003:26), har framförts uppfattningen att en överenskommelse om mellanstatligt enhetstillstånd skall underställas riksdagens godkännande, i vart fall om överenskommelsen innefattar fördelning av nationella medel.

5 Överväganden och förslag

5.1 Införa en möjlighet att använda mellanstatliga enhetstillstånd

Regeringens förslag: I tullagen införs bestämmelser som ger en grund för Tullverket att utfärda mellanstatliga enhetstillstånd som skall tillämpas i en annan medlemsstat och att godta ett sådant tillstånd utfärdat i en annan medlemsstat, allt inom ramarna för tullagstiftningen och en överenskommelse med den andra staten. Möjligheten att ge och godta tillstånd begränsas till det förenklade förfarandet ”lokalt klareringsförfarande”.

Regeringens bedömning: Någon begränsning av möjligheten att använda mellanstatligt enhetstillstånd för vissa varor bör inte införas på lagnivå.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Alla remissinstanser utom en har i huvudsak tillstyrkt förslagen eller inte haft någon erinran. *Ekobrottsmyndigheten* har avstyrkt förslagen. Myndigheten har därvid anfört bl.a. att den inte ser något behov av att införa den föreslagna möjligheten och att systemet skulle bli för krångligt att hantera både för företagen och myndigheterna. Ett genomförande av förslaget skulle innebära att ett redan krångligt författningskomplex skulle bli än mer krångligt. Myndigheten har exemplifierat sitt ställningstagande med tänkta importsituationer avseende alkohol och tobak. *Kommerskollegium* har tillstyrkt förslagen i huvudsak, men har ifrågasatt om möjligheten att använda mellanstatliga enhetstillstånd inte borde begränsas avseende vissa restriktionsvaror. Kollegiet har därvid pekat på livsmedel och djur som varugrupper där en begränsning skulle kunna övervägas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Regeringen anser att det finns fördelar i att delta i arbetet med att utveckla förfarandet med mellanstatliga enhetstillstånd, särskilt sett på längre sikt. Det har under lång tid funnits en efterfrågan på sådana förenklingar som ett system med

mellanstatliga enhetstillstånd möjliggör. En utveckling mot ett ökat samarbete mellan myndigheterna inom gemenskapen är naturligt. Det är då till fördel att tidigt kunna vara med och påverka utvecklingen och att tidigt kunna erbjuda näringslivet de fördelar som systemet medför.

Förslagen är i delar tekniskt komplicerade. Det är emellertid ett relativt fåtal företag som kan bli aktuella för att tillämpa de föreslagna bestämmelserna, i vart fall i detta skede. Det är alltid företaget som väljer om man vill ansöka om ett mellanstatligt enhetstillstånd och som har att göra bedömningen av om förfarandet sammantaget medför en positiv effekt för företaget. Näringslivets representanter i remissomgången har i huvudsak varit positivt inställda till förslagen. Det har även Tullverket och flera myndigheter vars verksamhet nära berörs av förslagen, såsom Riksskatteverket, Statistiska centralbyrån och Kommerskollegium, varit.

Tobak och alkohol är två varugrupper som erbjuder särskilda problem dels tekniskt avseende uttag av punktskatter, dels genom att det är varor som ofta är föremål för en illegal handel. Tobak och alkohol är dock inte typiskt sett varor där användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd kommer att bli aktuellt. Det kan mycket väl finnas skäl att utesluta dessa varugrupper, och andra varugrupper, – helt eller delvis – från användningsområdet för mellanstatligt enhetstillstånd. Sådana begränsningar bör dock inte införas på lagnivå. Ett förfarande med mellanstatliga enhetstillstånd förutsätter en mellanstatlig överenskommelse med minst två parter som kan ha delvis olika önskemål om vilket utrymme för förenklingar som bör finnas. Enligt regeringens uppfattning är det därför lämpligast att hantera frågan om begränsningar avseende vissa varor i överenskommelsen. Eftersom överenskommelsen torde komma att underställas riksdagens godkännande (se avsnitt 4.14), innebär en sådan ordning inte att riksdagen berövas ett inflytande över frågan om begränsningar av för vilka varugrupper det skall vara möjligt att använda mellanstatliga enhetstillstånd.

Möjligheten att använda mellanstatliga enhetstillstånd föreslås däremot bli begränsat till att avse det förenklade förfarandet ”lokalt klareringsförfarande”. Detta eftersom det endast är avseende ett sådant förfarande som det gjorts en bedömning av vilka nationella åtgärder som krävs för ett genomförande. För närvarande synes inte något annat förenklat förfarande för import eller export kunna bli aktuellt.

5.2 Restriktionsvaror och kontroll

Regeringens förslag: I tullagen införs bestämmelser som innebär ett förbud mot att med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i en annan medlemsstat sätta varor i fri omsättning i Sverige eller föra ut dem från Sverige i strid mot i Sverige gällande restriktioner. Tullverket skall underrättas om att en vara kommer att sättas i fri omsättning i Sverige i fall då motsvarande underrättelseskyldighet enligt gemenskapens tullagstiftning innebär att det tillståndsgivande landets behöriga myndighet skall underrättas. Tullverket skall få samma kontrollbefogenheter avseende varor som förs in till Sverige eller ut från Sverige med stöd av ett mellanstatligt

enhetstillstånd som utfärdats i en annan medlemsstat, som avseende varor för vilka det finns en anmälningsskyldighet till det svenska Tullverket. Den som får ett mellanstatligt enhetstillstånd skall vara skyldig att förvara sin bokföring så att det finns möjligheter till en kontroll i efterhand.

Promemorians förslag: Överensstämmet i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Kommerskollegium* har ifrågasatt om underrättelseskyldigheten är nödvändig eftersom den i många fall kommer att kunna efterges enligt gemenskapens tullagstiftning. *Riksarkivet* har påpekat att det kan finnas problem om de handlingar som företaget åläggs att förvara skall anses vara allmän handling. I övrigt har inte några synpunkter lämnats särskilt om de frågor som behandlas i detta avsnitt.

Skälen för regeringens förslag: En effekt av att använda ett mellanstatligt enhetstillstånd för att medge användning av ett lokalt klareringsförfarande blir att företaget skall anmäla importen till den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet och inte till tullmyndigheten i det land till vilket varan förs in från tredje land (eller från vilket varan förs ut till tredje land). Detta är en följd av att platsen för tullskuldens uppkomst styrs av var den åtgärd som utlöser tullskulden har vidtagits (se avsnitt 4.11). Vid användning av ett lokalt klareringsförfarande har ansetts att den platsen är där bokföringsåtgärden vidtas, dvs. i det tillståndsgivande landet.

Detta medför en del hanteringsmässiga problem inte minst avseende kontroll.

Bestämmelser om Tullverkets befogenheter att utöva kontroll finns bl.a. i 6 kap. tullagen och 51 – 65 §§ tullförordningen. Det finns även bestämmelser om kontrollbefogenheter i lagen (2000:1225) om straff för smuggling och i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

De varor som hänförts till ett förenklat förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd står under tullövervakning enligt gemenskapens tullbestämmelser. Det är dock i vart fall otydligt om varorna kan anses stå under Tullverkets övervakning om ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land används.

Det finns ett antal förutsättningar för att system med mellanstatliga enhetstillstånd skall fungera. Det måste finnas ett nära och gott samarbete mellan de inblandade tullmyndigheterna. Det måste ställas höga krav avseende kompetens och skötsamhet på de företag som kan komma i fråga för ett mellanstatligt enhetstillstånd. Myndigheterna måste ha tillräckliga befogenheter att utföra kontroller för egen del och för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten. I stora delar är detta dock frågor som inte leder till ett behov av lagstiftningsåtgärder.

I följande avseenden behövs emellertid ändringar i lagstiftningen.

I 3 kap. 5 § tullagen finns bestämmelser om skyldighet att under viss tid förvara vissa handlingar som företaget på uppmaning är skyldigt att förse tullmyndigheten med. Dessa bestämmelser bör kompletteras avseende förvaring av handlingar i fall där det svenska Tullverket utfärdat ett mellanstatligt enhetstillstånd. I dessa fall skall Tullverket

kunna kontrollera företagets bokföring avseende import till eller export från en annan medlemsstat som genomförs med stöd av tillståndet.

I anledning av Riksarkivets påpekande bör framhållas att de handlingar som företaget förvarar inte är allmänna handlingar hos företaget. Handlingarna är inte inkomna till myndigheten genom förvaringen och de förvaras inte heller för myndighetens räkning.

De befogenheter Tullverket i dag har att utföra kontroller och att hålla kvar en vara, utan att det behöver finnas en grund för beslag, baseras på att det finns en anmälningsskyldighet till Tullverket och ett förtullningsförfarande som Tullverket styr över. Så kommer inte att vara fallet om en vara förs in till Sverige eller ut från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i en annan medlemsstat. Det behövs därför kompletterande bestämmelser, dels avseende ett förbud att föra sådana varor in till eller ut ur landet, dels avseende kontrollbefogenheter och möjligheter till omhändertagande av sådana varor. Genom detta blir det möjligt för Tullverket att kontrollera varurörelserna och förhindra att i Sverige gällande införsel- eller utförselrestriktioner bryts vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd.

I gemenskapens tullagstiftning ingår som grundregel en skyldighet att i förväg anmäla en avsikt att föra in eller ut en vara med stöd av ett tillstånd till lokalt klareringsförfarande. Avsikten med detta är att ge tullmyndigheten en möjlighet att genomföra en fysisk kontroll av varan. Skyldigheten att lämna en underrättelse torde vara riktad mot den myndighet som har att pröva frågan om tullskulden, dvs. tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet. För de fall där en vara sätts i fri omsättning i eller exporteras från Sverige bör en underrättelseskyldighet införas i förhållande till det svenska Tullverket som är lika omfattande som den underrättelseskyldighet som gemenskapens tullagstiftning ålägger företaget. Visserligen kommer underrättelseskyldigheten i många fall att kunna efterges enligt bestämmelserna i gemenskapens tullagstiftning (såsom Kommerskollegium påpekat), men det innebär inte att Tullverket skall vara utan denna kontrollmöjlighet i de fall där en sådan möjlighet kan anses befogat.

5.3 Mervärdesskatt

Regeringens förslag: I Sverige skall en import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd för vilken mervärdesskatt skall betalas här i landet, anmälas till Tullverket. Anmälan skall göras i den form som gäller för en tulldeklaration. Anmälan kan utgöra en kopia av den tulldeklaration som lämnats i det tillståndsgivande landet. Om den mellanstatliga överenskommelsen tillåter det kan anmälan till beskattning lämnas tillsammans med tulldeklarationen till den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet. Den myndigheten skall i sådant fall skicka anmälan vidare till den behöriga beskattningsmyndigheten i det andra landet.

I underlaget för beskattningen ingår den tull som beslutats i det andra landet. För att kunna genomföra detta behövs en bestämmelse

för hur tullbeloppet skall räknas om från den valuta beloppet fastställts i till den valuta som tillämpas i Sverige.

Prop. 2003/04:41

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Ett förslag till bestämmelse om omräkningsregel har, efter påpekande från Tullverket, lagts till i tullagen avseende underlaget för beräkning av mervärdesskatt och punktskatter i vissa fall.

Remissinstanserna: *Tullverket* och *Riksskatteverket* har tillstyrkt förslaget. Ingen remissinstans har haft någon erinran mot förslaget i dess huvuddrag. *Kammarrätten i Göteborg* har ifrågasatt om begreppet ”gemenskapsvara” bör införas i mervärdesskattelagen och punktskattelagarna och om detta ändå skall ske så anser kammarrätten inte att det räcker med en allmän hänvisning till tullagstiftningen. Hänvisningen bör i så fall i stället vara till artikel 4 i tullkodex. Kammarrätten har vidare ifrågasatt om det är tillståndshavaren som bör vara skattskyldig.

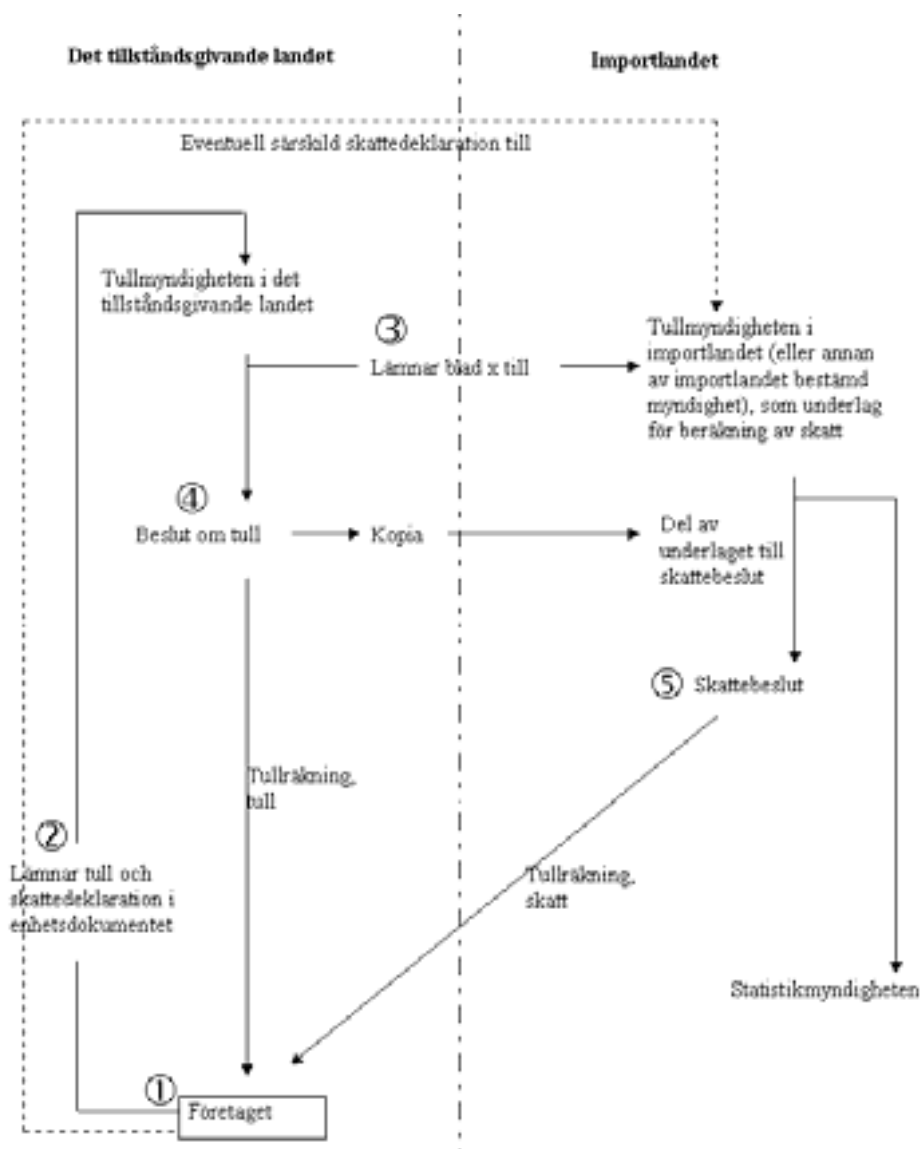
Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 4.6 finns en beskrivning av de regler som styr uttaget av mervärdesskatt vid import. Utifrån dessa regler föreslås följande modell för hantering av mervärdesskatt i samband med användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd för lokalt klareringsförfarande i de fall skattskyldigheten uppkommer i Sverige. I de fall skattskyldigheten uppkommer i det andra medlemslandet kan man där välja att lösa vissa frågor på ett annat sätt. Detta är frågor som bör ingå i förhandlingarna om den mellanstatliga överenskommelsen.

Användning av ett lokalt klareringsförfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd medför att tullskulden och skyldigheten att betala mervärdesskatt för importen uppkommer i olika länder (se avsnitt 4.11). Skissen på nästa sida visar hur detta kan hanteras.

Importören^① deklarerar^② importen i tullhänseende till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet och i skattehänseende till den behöriga beskattningsmyndigheten i importlandet (som för svensk del föreslås vara Tullverket). Deklarationen i skattehänseende görs på enhetsdokumentet (se avsnitt 4.4) eller elektroniskt i samma form som en tulldeklaration. Deklarationerna i tull- och skattehänseende skall innehålla motsvarande uppgifter.

Det föreslås att det ges ett utrymme för ett förfarande där båda deklARATIONERNA lämnas in till tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet som vidarebefordrar deklARATIONEN^③ avseende skatt till tullmyndigheten i importlandet. Om deklARATIONEN avseende skatt inte skall gå via det tillståndsgivande landets tullmyndighet bör denna myndighet ändå skicka en kopia av deklARATIONEN till importlandets tullmyndighet som en del i ett kontrollsystem.

Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet fastställer^④ belopp att betala i fråga om tull och avgifter med motsvarande verkan. En kopia av beslutet lämnas till tullmyndigheten i importlandet. Om tull inte skall tas ut, fattas ett beslut om detta och en kopia tillställs tullmyndigheten i importlandet.

Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet delger importören beslutet och uppbär tullen.

Kopian av det beslut som fattats av tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet utgör utgångspunkten för att fastställa importskatten i importlandet. I förekommande fall ingår beslutad tull i beskattningsunderlaget. I detta sammanhang kommer det att behövas bestämmelser för hur belopp som fastställts i annan valuta skall kunna omräknas till svensk valuta.

Den behöriga myndigheten (som kan vara tullmyndigheten) i importlandet fattar ett beslut^⑤ om importskatten och uppbär den.

Ur deklARATIONEN avseende skatt kan underlag för handelsstatistik utvinnas och överföras till statistikmyndigheten.

Om det tillståndsgivande landets tullmyndighet skall ta emot deklARATIONEN avseende skatt för importlandets räkning kan ifrågasättas om detta utgör överlåtelse av myndighetsutövning. Tullmyndigheten i det tillståndsgivande landet skall dock inte vidta någon annan åtgärd med den inkomna deklARATIONEN (till den del den utgör deklARATIONEN avseende skatt) än att vidarebefordra den till behörig myndighet i importlandet där skatten fastställs. Detta bör därför inte anses utgöra en överlåtelse av myndighetsutövning.

Det förfarande som skisserats ovan bör inte i detalj regleras i författning. De delar som för svensk del bör regleras i författning är att deklarationen avseende skatt lämnas till och handläggs av Tullverket i den form som gäller för tull och att skattskyldigheten i Sverige inträder när tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet. Det är också lämpligt att ha en bestämmelse om när en deklaration avseende skatt anses inkommen om den får inges till det andra landets tullmyndighet för vidarebefordran till importlandets behöriga myndighet.

En ytterligare fråga som behöver behandlas är vem som skall vara skattskyldig. Sjätte mervärdesskattedirektivet lämnar detta till den nationella lagstiftningen. Skattskyldig vid import i dag är den som är gäldenär (skyldig att betala tullen) eller, för det fall det i ett enskilt fall inte finns någon tullskuld t.ex. därför att det rör sig om en vara för vilken ingen tull tas ut, den som skulle ha varit gäldenär om varan varit belagd med tull. Det ligger nära till hands att bestämma att det är den som är (eller skulle ha varit) skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet som är den som skall vara skattskyldig i Sverige vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd i de fall där skatteskulden uppkommer i Sverige. Regeringen föreslår dock att det är den som innehar det åberopade tillståndet som skall bli skattskyldig i Sverige. Som regel är det tillståndshavaren som kommer att bli skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet. Materiellt sett blir det således i de flesta fall inte någon skillnad. Om det på någon grund skulle vara så att någon annan än innehavaren av tillståndet skulle bli skyldig att betala tullen i det tillståndsgivande landet (t.ex. till följd av att någon form av förfarande med ombud används) är det ändå rimligast att det är den aktör som behörig svensk myndighet har godkänt för förfarandet som skall vara skattskyldig. Om man väljer innehavaren av tillståndet framför den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tull i det tillståndsgivande landet, blir det tydligt vem som skall vara skattskyldig och det kan inte bli beroende av hur ett annat lands lagstiftning är utformad. Detta kan synas vara ett avsteg från regleringen i övrigt av vem som är skyldig att betala skatt vid import, men faller väl inom ramarna för gemenskapens direktiv (se artikel 21 i sjätte mervärdesskattedirektivet).

Användningen av begreppet gemenskapsvara har ifrågasatts. Begreppet har använts för att skapa en mer överskådlig författningstext. Motsvarande förhållande beskrivs i dagens författningstext som *"en vara som förs in till landet från ett område som ligger utanför gemenskapens mervärdesskatteområde men inom gemenskapens tullområde"*. Det är en ganska otymplig beskrivning. Begreppet gemenskapsvara finns dessutom redan i mervärdesskattelagen i 7 kap. 9 och 11 §§. Dessutom finns begreppet icke-gemenskapsvara på några platser. Begreppen finns däremot inte i punktskattelagarna. Regeringen föreslår en skrivning som baseras på den hänvisning som finns i 7 kap. 9 § mervärdesskattelagen, både i mervärdesskattelagen och i punktskattelagarna. Därvid föreslås även motsvarande hänvisning avseende begreppet tullskuld.

Regeringens förslag: Förslaget beträffande punktskatter följer i grunddragen vad som ovan anförts avseende mervärdesskatt. En viktig praktisk skillnad i förhållande till mervärdesskatten är dock att den kommersiella införseln av punktskattebelagda varor i dag i huvudsak inte beskattas i samband med förtullningen. Beskattningen skjuts i stället upp och skatten tas ut av skatteförvaltningen. Den principen skall även gälla vid import till Sverige av punktskattepliktiga varor med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i en annan medlemsstat.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Tullverket* och *Riksskatteverket* har tillstyrkt förslagen. *Riksskatteverket* har dock ansett att det är önskvärt att det i övriga punktskattelagar införs ett förtydligande avseende tidpunkten för skattskyldighetens inträde motsvarande det som föreslås i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen och 26 § fjärde stycket lagen om skatt på annonser och reklam. *Kammarrätten i Göteborg* har motsvarande synpunkter avseende punktskatter som avseende mervärdesskatt (se avsnitt 5.3).

Skälen för regeringens förslag: Utrymmet för att använda mellanstatliga enhetstillstånd avseende punktskattepliktiga varor torde i praktiken komma att bli mycket begränsat (se avsnitt 5.1). Regeringen anser dock inte att sådana begränsningar bör läggas in på lagnivå. Lagstiftningen skall därför medge att mellanstatligt enhetstillstånd kan användas även för punktskattebelagda varor, även om det praktiska behovet torde vara litet.

Regeringen föreslår att det är den som är innehavare av det mellanstatliga enhetstillståndet som skall vara skyldig att betala punktskatter i de fall skattskyldigheten avseende import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdats av en annan stats behöriga myndighet uppkommer i Sverige och skatten uppbärs av Tullverket. Det är i princip samma lösning som föreslås avseende skyldighet att betala mervärdesskatt vid import (se avsnitt 5.3).

Punktskatter på import som i dag uppbärs av skatteförvaltningen enligt särskilt förfarande bör hanteras på samma sätt avseende import där deklARATIONEN i tullhänseende lämnas med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Vid import till Sverige i punktskattehänseende där tullskulden deklarerats i ett annat land med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd bör det svenska Tullverket beräkna och ta ut punktskatter i samma utsträckning och under samma förutsättningar som Tullverket har den uppgiften vid import till Sverige i dag. Det innebär att om importen görs av en innehavare av ett skatteupplag skall skatten, liksom i dag, tas ut av skatteförvaltningen. Underlaget för beräkning av punktskatter vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, där skatten skall beräknas och uppbäras av Tullverket, kan lämnas i den deklARATION som ändå måste lämnas avseende mervärdesskatt.

I respektive punktskattelag har införts förtydliganden av tidpunkten för skattskyldighetens inträde i fall där ett i annat EG-land utfärdats

mellanstatligt enhetstillstånd används vid införsel av en Prop. 2003/04:41 punktskattebelagd vara till Sverige.

I fråga om användning av begreppet gemenskapsvara, se avsnitt 5.3.

5.5 Straffbestämmelser

Regeringens förslag: De nu gällande bestämmelserna om smuggling och tullbrott inte är anpassade till en konstruktion där tullskulden uppkommer i ett land och skyldigheten att betala skatt uppkommer eller eventuella brott mot införsel- eller utförselrestriktioner begås i ett annat land. En sådan anpassning föreslås.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens. Vissa förändringar har dock gjorts i förslagets utformning.

Remissinstanserna: Några andra synpunkter än rent språkliga som särskilt avser straffbestämmelserna har inte kommit in.

Skälen för regeringens förslag: Ett mellanstatligt enhetstillstånd är ett stort förtroende som ges en ekonomisk aktör. Detta bör vara förbehållet aktörer som har kontrollerats noggrant och som godkänts av båda staternas tullmyndigheter. Detta innebär att det rör sig om aktörer som både har den organisation och sådana rutiner uppbyggda som behövs för att kunna genomföra ett förfarande enligt ett mellanstatligt enhetstillstånd och som har båda tullmyndigheternas förtroende. Detta till trots kan det inte uteslutas att det kan uppkomma överträdelser av olika slag som måste kunna hanteras.

Överträdelser kan medföra risk för att för låg tull tas ut, att för låg skatt tas ut och att restriktioner avseende införsel eller utförsel överträds. Vid import eller export enligt ett normalförfarande är detta alltid en risk som drabbar importlandet (eller exportlandet). När ett mellanstatligt enhetstillstånd används kommer risken i vissa delar att drabba det tillståndsgivande landet och i andra delar att drabba importlandet (eller exportlandet).

En överträdelse som innebär risk för att *för låg tull* tas ut bör naturligen hanteras i det land där tull skall fastställas och uppbäras. Bestämmelser om straff för tullbrott finns i 8 – 11 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Såsom den i dag är utformad gäller den endast om en vara förs in till eller ut från landet. En ändring i 8 § föreslås så att även undandraganden av tullskuld som uppkommer i Sverige som en följd av ett mellanstatligt enhetstillstånd omfattas.

För det motsatta fallet, att varan fysiskt förs in till Sverige men tullskulden uppkommer i ett annat land, behövs ingen förändring av lagstiftningen. Detta fall skall inte omfattas av bestämmelsen såvitt avser undandragen tull och gör det inte heller eftersom varan inte skall anmälas till tullbehandling i Sverige.

Ett *undandragande av skatt*, i ett fall där tullskulden uppkommer i ett annat land men varan satts i fri omsättning i Sverige, är däremot något som riktar sig mot den svenska statskassan och som i förekommande fall bör bestraffas här. Importskatten skall deklarerars, fastställas och uppbäras i den ordning som gäller för tull. Undandragandet bör därför

bestraffas enligt motsvarande regler som gäller skatteundandragande i förening med ett tullundandragande i Sverige.

Överträdelser av restriktioner bör naturligen hanteras i importlandet respektive i exportlandet. Det är ju där den händelse som förbudet är avsett att hindra, eller villkoret är avsett att styra, inträffar.

Restriktioner avseende import eller annan införsel respektive export eller annan utförsel finns i många olika författningar avseende olika varor och skyddsintressen. Dessa författningar innehåller som regel inte några straffbestämmelser, utan hänvisar till bestämmelserna i lagen om straff för smuggling.

Bestämmelser om straff för överträdelser av restriktioner finns i 3 – 7 §§ lagen om straff för smuggling. Dessa bestämmelser skall inte vara tillämpliga i de fall där Sverige är det tillståndsgivande landet och varorna därför inte fysiskt kommer in till landet eller lämnar det. Det förhållandet att varorna inte kommer till (eller lämnar) Sverige innebär att de nuvarande straffbestämmelserna, så som de är formulerade, inte blir tillämpliga i de aktuella fallen.

Om Sverige är importlandet eller exportlandet bör bestämmelserna däremot vara tillämpliga. Rekvisitet att varorna förs in till landet eller ut från det är uppfyllt i dessa fall. Däremot finns ingen skyldighet att deklarerera varan till tullbehandling i Sverige. Den deklarationen har ju redan gjorts i ett annat EG-land.

Importen skall dock deklarereras i Sverige avseende uttag av skatt. En möjlighet skulle vara att koppla ett straffbeläggande till den anmälan. Deklarationen avseende skatt ger i och för sig Tullverket en möjlighet att ifrågasätta om det kan finnas någon importrestriktion som kan lägga hinder i vägen för att varan sätts i fri omsättning. Vid den tidpunkt då anmälan lämnas är dock varan redan i fri omsättning. Tullverket har alltså inte någon reell möjlighet vare sig att medge att varan släpps fri eller att vägra att låta den släppas fri. Dessutom skall inte någon deklaration avseende skatt lämnas i samband med en export. Deklarationen avseende skatt kan därför inte vara en utgångspunkt för en straffbestämmelse avseende brott mot ett utförsel förbud.

Det mest naturliga är att knyta straffbestämmelsen till den handling som leder till att varan sätts i fri omsättning eller att den hänförs till förfarandet export eller återexport. Den handlingen är bokföringsåtgärden i det tillståndsgivande landet i enlighet med det mellanstatliga enhetstillståndet. Bokföringsåtgärden skall ses som en anmälan till det andra landets tullmyndighet (se artikel 76.1.3). Enligt förslaget i denna proposition skall det av 4 kap. 25 § tullagen framgå att en vara inte får fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller exporteras eller återexporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, i strid med i Sverige gällande förbud eller restriktion.

Undandraganden som innebär att en import eller export *inte alls anmäls* innebär att tullskulden uppkommer i importlandet (eller teoretiskt i exportlandet). Även om aktören skulle inneha ett mellanstatligt enhetstillstånd, hamnar i sådant fall alla frågor om kontroll och beivrande av undandragandet i import- respektive exportlandet. Eftersom någon bokföringsåtgärd i sådant fall inte har gjorts finns det inte någon grund för att tullskulden skall uppkomma i det tillståndsgivande landet. Det tillståndsgivande landet blir således inte inblandat vare sig i frågor om

uttag av tull eller i straffrättsliga frågor. Däremot bör en sådan händelse ge skäl till omprövning av om aktören skall ha ett mellanstatligt enhetstillstånd.

För hanteringen av överträdelser är det viktigt att de två ländernas behöriga myndigheter kan bistå varandra med uppgifter och utredning. Dessa frågor måste därför ingå i överenskommelsen. Det är också viktigt att länderna är överens om vem som hanterar vilka fall.

6 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i denna proposition går ut på att ge möjligheter för Sverige att ingå och tillämpa mellanstatligt enhetstillstånd med andra medlemsländer. De ekonomiska effekterna beror på vilka överenskommelser som ingås om förslaget genomförs, vilka innehåll dessa överenskommelser i så fall ges och vilka tillstånd som i så fall medges inom ramen för respektive överenskommelse. Det får förutsättas att det för varje överenskommelse görs en bedömning av effekterna av överenskommelsen, innefattande de ekonomiska konsekvenserna.

Att göra en fullständig genomgång av de ekonomiska konsekvenser som kan följa av olika utformning av en överenskommelses innehåll vore en väl mäktig uppgift. Nedan görs ett försök att analysera effekten av vissa nyckelförutsättningar.

När ett system med mellanstatliga enhetstillstånd att tillämpa lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara i fri omsättning i ett medlemsland genom en bokföringsåtgärd i ett annat land innebär detta att tullskulden uppkommer i det land där bokföringsåtgärden vidtas i stället för i det land där varan fysiskt frigörs. Jämfört med att varan hade frigjorts på samma plats utan användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd kommer den nationella delen av tullintäkterna det tillståndsgivande landet till godo i stället för importlandet. En uppfattning som framförts i olika sammanhang är att den nationella delen av tullintäkten bör tillfalla importlandet för att inte förändra de ekonomiska förutsättningarna för länderna.

Användningen av mellanstatliga enhetstillstånd innebär emellertid även att det tillståndsgivande landets myndigheter skall utföra arbete som man annars inte skulle utföra och att importlandets myndigheter inte längre behöver utföra visst arbete. Det kan utgöra ett argument för att den nationella delen av tullintäkterna rätteligen bör tillfalla det tillståndsgivande landet. Om den nationella andelen av tullintäkterna motsvarar å ena sidan de ökade kostnaderna i det tillståndsgivande landet och å den andra sidan de minskade kostnaderna hos importlandet så skulle detta vara den ekonomiskt neutrala lösningen för länderna.

Mot detta kan anföras att det endast är en del av det arbete som traditionellt utförs av en tullmyndighet som flyttas över från ett land till ett annat. Sett utifrån det perspektivet kan man argumentera för att den nationella delen av tullintäkterna bör delas mellan de två länderna.

Nu finns det inte någon direkt koppling mellan den nationella delen av tullintäkterna och de faktiska kostnaderna för myndighetens verksamhet i

anledning av importen. Generellt sett torde den största effekten avse initialkostnader för att skapa de system som behövs för att kunna hantera uppdelningen av arbetsuppgifter mellan länderna och utbytet av bistånd mellan länderna. Det löpande arbetet torde därefter generera endast marginella ytterligare kostnader för det tillståndsgivande landet och marginella lättnader för importlandet.

Tullverket har beträffande de tillkommande uppgifterna avseende det löpande arbetet anfört följande.

”För att ett företag ska beviljas ett mellanstatligt enhetstillstånd i Sverige förutsätts att företaget lämnar sina tulldeklARATIONER elektroniskt. Även utfärdandet av tullräkning och inbetalning av tullavgifter kommer att ske elektroniskt. Det innebär att de arbetsuppgifter som tillkommer för de fall Sverige är det tillståndsgivande landet är av begränsad omfattning.”

I det ovanstående har utgångspunkten varit att företagen väljer att låta frigöra varorna på samma plats oavsett om det finns möjlighet att använda ett mellanstatligt enhetstillstånd eller inte. Det är dock inte givet att det är på det sättet. Den korrekta jämförelsen kan vara mellan att förlora vissa intäkter genom att använda ett system med mellanstatliga enhetstillstånd och att förlora ännu större intäkter om man inte gör det, därför att viss verksamhet flyttar.

I kalkylen bör även beaktas effekterna för näringslivet. En viktig drivkraft bakom tanken om mellanstatliga enhetstillstånd är att det kan ge fördelar för företag med verksamhet i flera medlemsländer genom att företaget kan ha sin huvudsakliga kontakt med ett medlemslands tullmyndighet.

Det är först om regeringen ingår avtal med andra länder som några ekonomiska effekter uppstår. I varje förhandling om att använda mellanstatliga enhetstillstånd måste ingå att göra en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av överenskommelsen. Av avsnitt 4.14 framgår att riksdagen skall godkänna en överenskommelse med annan stat bl.a. om överenskommelsen avser ämne i vilket riksdagen skall besluta eller i övrigt är av större vikt.

Regeringens bedömning är att ev. konsekvenser av förslagen ryms inom Tullverkets befintliga anslagsram.

7 Författningskommentarer

7.1 Förslaget till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

1 kap.

5 §

Förslaget innebär att det i paragrafen införs en definition av begreppet mellanstatligt enhetstillstånd. Det valda begreppet knyter an till begreppet enhetstillstånd enligt gemenskapens tullagstiftning. I båda fallen avses ett tillstånd som medges i ett land men som kan användas i

ett annat land. En avgörande skillnad är att enhetstillståndet enbart behöver vila på gemenskapsrätten. Det mellanstatliga enhetstillståndet måste dessutom stödja sig på en överenskommelse mellan de berörda staterna.

I praktiken kan en överenskommelse om mellanstatliga enhetstillstånd tillämpas enbart i förhållande till andra stater som är medlemmar i gemenskapen. Detta följer av att gemenskapen är en tullunion och en gemensam marknad, vilket gör det möjligt att ha ett gemensamt import- och exportbegrepp. Begränsningen till överenskommelser med andra EG-länder är dock inte en nödvändig del i definitionen av begreppet.

Det är lämpligt att placera definitionen av mellanstatliga enhetstillstånd efter definitionerna av tullförrättning, tullklarering och förtullning, men före definitionerna av fartyg och fordon.

3 kap.

3 a §

En bakgrund till förslagen avseende denna paragraf finns i avsnitt 5.3 och 5.4.

I *första stycket* regleras att det finns en deklarationsskyldighet i skattehänseende till det svenska Tullverket när en vara fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-lands behöriga myndighet, trots att deklarationsskyldigheten avseende tull – och därmed tullskulden – uppkommer i det tillståndsgivande landet.

I *andra stycket* skapas förutsättningar för att deklarationen avseende skatt skall kunna ges in till det andra landets tullmyndighet i samband med att tulldeklarationen lämnas dit. Det andra landets tullmyndighet skall i sådant fall inte vidta någon åtgärd som innebär myndighetsutövning i fråga om deklarationen avseende skatt utan enbart agera som en brevlåda för det svenska Tullverkets räkning. För att den enskilde skall få ge in sin deklaration avseende skatt till det andra landets tullmyndighet krävs ett särskilt tillstånd från Tullverket. En grundläggande förutsättning för att Tullverket skall kunna lämna ett sådant medgivande är att överenskommelsen mellan länderna tillåter detta. Att få ge in sin deklaration avseende skatt till det andra landets tullmyndighet är en rättighet för den som har ett sådant tillstånd. Det kan aldrig vara en skyldighet.

Om en deklaration avseende skatt i enlighet med tillståndet lämnas in till ett annat lands behöriga myndighet är det en lämplig ordning att deklarationen anses vara inkommen till Tullverket när den togs emot av den utländska myndigheten.

5 §

Den föreslagna ändringen innebär att det läggs till ett nytt *andra stycke*. Syftet med stycket är att säkerställa att den som får ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av det svenska Tullverket är skyldig att ha det relevanta underlaget tillgängligt i Sverige. En grundförutsättning för konstruktionen med mellanstatliga enhetstillstånd är att det går att göra räkenskapskontroller i det tillståndsgivande landet. Den bokföringsåtgärd som innebär att en vara deklarerar för övergång till fri omsättning eller

export skall göras i det tillståndsgivande landet och kunna kontrolleras där. Bestämmelsen omfattar sådana uppgifter och handlingar som tillståndshavaren är skyldig att på begäran tillhandahålla tullmyndigheten enligt artikel 14 i tullkodexen och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet avser. Detta kan omfatta även handlingar som inte nödvändigtvis måste ingå i räkenskaperna enligt bokföringslagstiftningen.

Utformningen av bestämmelsen är delvis baserad på 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078).

4 kap.

Bakgrunden till förslagen till nya 24 – 29 §§ finns i avsnitt 5.2

24 §

I paragrafen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter dels om att utfärda mellanstatliga enhetstillstånd som kan användas i ett annat land, dels om regler för hanteringen av varor som deklarerats för övergång till fri omsättning i Sverige (eller export eller återexport från Sverige) med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats av ett annat land. Bemyndigandet avseende regler om utfärdande av mellanstatliga enhetstillstånd är begränsat till tillstånd avseende lokalt klareringsförfarande. Vid utformningen av paragrafen har hänsyn tagits till vissa synpunkter som Tullverket lämnat i remissomgången.

Begränsningarna i paragrafen är avpassade efter de förfaranden som med nu gällande utformning av gemenskapsrätten kan bli aktuella för ett mellanstatligt enhetstillstånd (dvs. vissa förfaranden inom ramen för lokalt klaringsförfarande).

25 §

Bestämmelsen innebär ett förbud mot att sätta en vara i fri omsättning i Sverige eller att föra ut en vara från Sverige i strid med införsel- eller utförselrestriktioner, trots att åtgärden skall deklarerats i tullhänseende till den behöriga myndigheten i ett annat EG-land i enlighet med ett mellanstatligt enhetstillstånd.

26 §

Syftet med paragrafen är att skapa ett system där det finns en underrättelseskyldighet mot det svenska Tullverket när en vara skall sättas i fri omsättning i Sverige eller exporteras från Sverige genom ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Denna nationella underrättelseskyldighet skall ha motsvarande omfattning som den underrättelseskyldighet som följer av gemenskapens tullagstiftning.

Paragrafen har genomgått en språklig bearbetning efter lagrådsgranskningen.

27 §

Paragrafen syftar till att tillförsäkra att Tullverket har kontrollbefogenheter och en möjlighet att kvarhålla varor som är föremål för förbud eller villkor som inte är uppfyllda, även i fall där det inte är Tullverket som skall besluta om ett visst förfarande får användas.

Förslaget avseende kontrollbefogenheter syftar till att ge samma befogenheter till kontroll avseende varor som förs in till landet eller ut från landet med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd som avseende annan import eller export.

Det föreslås att Tullverket får omhänderta varor, som är föremål för ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, om det finns risk för att de annars hanteras i strid med en restriktion. Liknande bestämmelser finns i 17 § lagen om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen och i 10 § lagen (1994:1565) om beskattning av viss privatinförsel. I det senare fallet är syftet dock inte att upprätthålla en restriktion. Syftet är i stället att säkra att skatt för varan betalas.

I 28 § föreslås bestämmelser för hur omhändertagandet kan avslutas. Ofta torde ett omhändertagande kunna avslutas utan att det uppstår ett behov av särskild förvaring. Om ett omhändertagande inte kan avslutas inom rimlig tid, har Tullverket dock, enligt förslaget, möjlighet att på den enskildes bekostnad lägga upp varan på ett tillfälligt lager.

28 §

I paragrafen föreslås en reglering av hur ett omhändertagande enligt 27 § skall kunna avslutas.

Om varan tas i beslag eller förverkas upphör omhändertagandet. Skulle ett beslag senare upphävas finns inget hinder mot att på nytt omhänderta varan om det är nödvändigt.

Omhändertagandet kan även upphävas om det inte längre finns grund för åtgärden. Tillståndshavaren kan t.ex. ha fått en nödvändig licens.

Om det inte finns någon grund för att beslagta eller förverka varan och om den som avsåg att föra in varan eller att föra ut den är villig att avstå från att använda det förfarande för vilket ett hinder föreligger, finns inte heller längre grund för ett omhändertagande. En vara som inte får föras ut från landet skall kunna återlämnas. Tredjeland svaror skall deklarerats till någon godkänd tullbehandling för vilken det inte finns något hinder. Det kan t.ex. bli fråga om en återexport.

29 §

I paragrafen föreslås en grund för ett praktiskt förfarande som innebär att en underrättelse, som skall lämnas till den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet, under vissa förutsättningar kan ges in till den behöriga myndigheten i importlandet (eller exportlandet).

5 kap.

11 §

I *första stycket* föreslås ett tillägg med en hänvisning till den nya paragrafen, 3 kap. 3 a §. Därigenom regleras att sådan importskatt, som skall tas ut i anledning av import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om skatteskulden uppkommer i Sverige.

De fall som omfattas av 3 a § liknar de fall som omfattas av 3 § så till vida att i båda fallen skall importskatt tas ut men inte tull. Skillnaden är att i de fall som omfattas av 3 § skall tull inte tas ut alls (varan är ju redan

en gemenskapsvara) medan det i de fall som omfattas av 3 a § faktiskt skall tas ut tull, men i ett annat land än Sverige.

I *andra stycket* föreslås en bestämmelse för att räkna om sådant underlag för beskattning vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd som bestämts i annan valuta än svensk valuta.

7.2 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Bakgrunden till förslagen till förändring i mervärdesskattelagen finns i avsnitt 5.3.

1 kap.

2 §

Förslaget avser förändringar i *första stycket* punkten 6 som behandlar vem som är skyldig att betala mervärdesskatt vid import. Punkten är i dag uppdelad i två delpunkter, import från ett område som ligger utanför såväl EG:s tullområde som EG:s mervärdesskatteområde (punkten 6 a i paragrafen) och import från ett område som ligger utanför EG:s mervärdesskatteområde men inom EG:s tullområde (punkten 6 b i paragrafen). Det närmaste exemplet på ett område som faller under punkten 6 b är Åland. Att det behövs en sådan uppdelning beror på att EG:s tullområde och EG:s mervärdesskatteområde delvis har olika utsträckning. I vissa fall är alltså det som är en import i tullhänseende inte en import ur mervärdesskattesynpunkt och vice versa.

Om förslaget om mellanstatliga enhetstillstånd genomförs, införs ytterligare en variant: en införsel från ett område som ligger utanför både EG:s tullområde och EG:s mervärdesskatteområde, men där tullskulden inte uppkommer i Sverige utan i ett annat EG-land (eller för det fall importen på någon grund är fri från tull, tullskulden skulle ha uppkommit i det andra EG-landet om importen hade varit tullbelagd).

Nu föreslås en ny utformning även av de två punkter som redan finns. Syftet i denna del är inte att göra en materiell ändring, utan enbart att få en författningstext som är mer lätthanterlig.

Förslaget innebär att

- i punkt a regleras de importfall (i tullhänseende) där en tullskuld uppkommer i Sverige; skattskyldig är den som är skyldig att betala tull,
- i punkt b regleras de importfall (i tullhänseende) där en tullskuld inte uppkommer därför att varan inte är belagd med tull eller importen är befriad från tull, samt sådan införsel som avses i 3 kap. 3 § tullagen (import i skattehänseende, men inte i tullhänseende); skattskyldig är den som skulle ha varit skyldig att betala tull om importen eller införseln varit tullbelagd,
- i punkt c regleras de importfall (i skattehänseende) där skyldigheten att betala tull uppkommer i ett annat EG-land därför att ett mellanstatligt enhetstillstånd används; skattskyldig är innehavaren av tillståndet.

Skyldig att betala mervärdesskatt vid import är enligt artikel 21 i sjätte mervärdesskattedirektivet den eller de personer som är utsedda till eller har godtagits såsom ansvariga av de medlemsstater till vilka varorna importerats. Varje medlemsland har således stora möjligheter att själva

bestämma vem som skall vara skattskyldig. I avsnitt 5.3 redovisas närmare varför innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet föreslås vara den utsedde skattskyldige i de fall som omfattas av den föreslagna punkten 6 c.

I ett nytt *andra stycke* görs en hänvisning till tullkodexen avseende innebörden av begreppet gemenskapsvara och begreppet tullskuld. En sådan hänvisning finns redan i 7 kap. 9 § tredje stycket mervärdesskattelagen.

Nuvarande andra stycket blir *tredje stycket*.

5 §

Tidpunkten för skattskyldighetens inträde vid import är enligt sjätte mervärdesskattedirektivet kopplad till den tidpunkt när skyldigheten att betala tull inträder (eller skulle ha inträtt om det hade funnits en skyldighet att betala tull). I paragrafen föreslås ett förtydligande som klargör att när det gäller skatteskuld som uppkommer vid import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, så är det tidpunkten när tullskulden uppkommer i det andra landet som är utgångspunkten för när skatteskulden uppkommer i Sverige.

3 kap.

32 §

Ändringen är en följd av att den föreslagna ändringen av 7 kap. 8 §.

7 kap.

8 §

Den föreslagna ändringen innebär att det införs ett nytt *andra stycke*. Bestämmelserna i det nya stycket innebär att den del av underlaget för beräkningen av skatten som utgörs av tull fastställd av Tullverket, i stället skall vara tull fastställd av tullmyndighet i ett annat EG-land i de fall skyldigheten att betala mervärdesskatten uppkommer som en följd av en import med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat av ett annat EG-lands behöriga myndighet.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Bakgrunden till förslagen om ändringar i punktskattelagstiftningen finns i avsnitt 5.4.

9 c §

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning, så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell tobaksskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

20 §

Förslaget avser ett förtydligande av tidpunkten för skattskyldighetens inträde i de fall ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i ett annat EG-land används. Förslaget är utformat på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen.

37 §

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell tobaksskatt i Sverige avseende snus och tuggtobak. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

39 §

Förslaget avser ett förtydligande av tidpunkten för skattskyldighetens inträde i de fall ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i ett annat EG-land används. Förslaget är utformat på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Bakgrunden till förslagen om ändringar i punktskattelagstiftningen finns i avsnitt 5.4.

8 c §

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta en vara som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning, så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell alkoholskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

19 §

Förslaget avser ett förtydligande av tidpunkten för skattskyldighetens inträde i de fall ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i ett annat EG-land används. Förslaget är utformat på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Bakgrunden till förslagen om ändringar i punktskattelagstiftningen finns i avsnitt 5.4.

2 kap.

8 §

Förslaget innebär att punkten 1 i andra stycket begränsas till sådan import som inte görs med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Därmed faller sådan import som sker med stöd av ett sådant tillstånd in under punkten 2. Märkningen skall alltså ha gjorts senast när skattskyldighet i Sverige uppkommit. I punkten 1 föreslås även att "anmälan till förtullning" ändras till "deklaration för övergång till fri omsättning". Detta utgör inte en ändring i sak, utan enbart en anpassning av terminologin till vad som används i andra motsvarande fall.

4 kap.

1 b §

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta bränsle som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell energiskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

12 a §

Förslaget innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda ett lokalt klareringsförfarande används för att sätta bränsle som fysiskt befinner sig i Sverige i fri omsättning så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell energiskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen.

5 kap.

2 §

Förslaget avser ett förtydligande av tidpunkten för skattskyldighetens inträde i de fall ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i ett annat EG-land används. Förslaget är utformat på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen.

7.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Bakgrunden till förslagen om ändringar i punktskattelagstiftningen finns i avsnitt 5.4.

26 §

Förslaget till ett nytt *andra stycke* innebär att när ett tillstånd från ett annat EG-lands tullmyndighet att använda lokalt klareringsförfarande används för att fysiskt sätta varan i fri omsättning i Sverige så är det tillståndshavaren som blir skyldig att betala eventuell reklamskatt i Sverige. Förslaget är uppbyggt på samma sätt som förslaget till ändring i 1 kap. 2 § mervärdesskattelagen. Det föreslagna andra stycket reglerar vem som är skattskyldig. Skattskyldigheten som sådan följer av första stycket.

I förhållande till förslaget i promemorian har en förändring gjorts av det föreslagna nya fjärde stycket, så att det till sin utformning bättre ansluter till den föreslagna formuleringen i 1 kap. 5 § mervärdesskattelagen och motsvarande bestämmelser i övriga punktskattelagar.

Förslaget till ändring av sista stycket innebär att texten bättre ansluter till formuleringen i 7 kap. 8 § mervärdesskattelagen. Den nuvarande hänvisningen enbart till artikel 29 i tullkodexen kan vara otillräcklig. Även artiklarna 30 och 31 kan vara tillämpliga vid fastställandet av tullvärdet om tullvärdet inte kan fastställas enligt artikel 29.

7.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Bakgrunden till förslagen till ändringar i lagen om straff för smuggling finns i avsnitt 5.5.

3 §

Den föreslagna ändringen innebär att en ny *punkt 5* införs i *tredje stycket*.

Förslaget tar sikte på fall där en vara fysiskt sätts i fri omsättning i Sverige genom ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat land. Detta innebär att varan anmäls för tullförfarandet övergång till fri omsättning till det andra landets tullmyndighet genom en notering i aktörens bokföring. Om operatören är befriad från kravet att lämna underrättelse sätts varan i praktiken omedelbart i fri omsättning genom noteringen och har därmed införts till Sverige. Finns det ett krav på underrättelse, sätts varan – efter en anmälan till denna tullbehandling – i fri omsättning genom ett beslut från den behöriga myndigheten i det tillståndsgivande landet eller genom att myndigheten inte agerat inom viss tid. Även när en underrättelse skall lämnas så är det noteringen i bokföringen som utgör anmälan till tullbehandlingen och som är den handling genom vilken ett eventuellt brott fullbordas. Villkoren för frigörandet regleras närmare i tillståndet eller i nationell lagstiftning.

I 4 kap. 25 § tullagen föreslås ett förbud vid användning av mellanstatligt enhetstillstånd mot att sätta en vara i fri omsättning i Sverige (eller att föra ut varan från Sverige) i strid med en restriktion. Skulle en vara ändå sättas i fri omsättning eller skulle fara uppkomma för att en vara skulle sättas i fri omsättning i ett sådant fall är det en lämplig ordning att detta är straffbelagt i Sverige på samma sätt som om importen skulle ha deklarerats i Sverige i tullhänseende.

Motsvarande förfarande vid export får anses omfattas av punkten 1 i tredje stycket och kräver därför inte någon ändring i författningstexten.

Frågor om brottskonkurrens m.m. behandlas i kommentaren till 8 §.

8 §

Förslaget innebär att det införs två nya stycken, som placeras som *stycke tre och fyra*. Båda styckena avser fall av undandragande i samband med användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd. I det ena fallet avser undandragandet tull (gäller de fall där Sverige är det tillståndsgivande

landet) och i det andra fallet avses annan importskatt (gäller de fall där Sverige är importlandet).

Innebörden av det föreslagna nya *tredje stycket* är att den som, vid anmälan till ett tullförfarande i Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd, ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna genom att uppsåtligt lämna oriktig uppgift eller genom att låta bli att lämna uppgift, kan dömas för tullbrott. Rekvisiten i det nuvarande första stycket och det föreslagna tredje stycket är i huvudsak desamma. Skillnaden är att det i första stycket ingår att gärningen skall begås i samband med införsel till landet. Det rekvisitet finns inte i det föreslagna nya tredje stycket. Det beror på att varan, vid tillämpning av ett mellanstatligt enhetstillstånd i fall där Sverige är det tillståndsgivande landet, inte kommer att föras in till Sverige (i vart fall inte vid importtillfället). I stället förs varan in till det EG-land som är importlandet vid det aktuella förfarandet. Undandragandet av tull sker dock i Sverige, både i de fall som avses i första stycket och i det föreslagna tredje stycket.

I *fjärde stycket* behandlas fall där en vara förs in till Sverige för att här i landet frigöras med stöd av ett i annat EG-land utfärdat mellanstatligt enhetstillstånd. Åtgärderna för att frigöra varan sker därvid i samband med att varan förs in i landet. I prop. 1999/2000:124, En ny smugglingslag m.m., har på sidan 131 (tredje stycket) utvecklats vad som skall förstås med ”i samband med att en vara förs in till landet”.

Tullskulden och skyldigheten att deklarerera importen i tullhänseende uppkommer i det andra EG-landet. Sker det ett undandragande av tull så skall det hanteras av det landet. Skyldighet att betala annan importskatt uppkommer dock i Sverige. Importen skall i skattehänseende anmälas till det svenska Tullverket genom en deklaration med en skatteredovisning som lämnas enligt det förfarande som gäller för en tulldeklaration (se förslag till 3 kap. 3 a § tullagen). Sker ett undandragande så är det intäkter som undandras den svenska staten. Motsvarande skatteundandragande när både tull och skatt undandras i Sverige bestraffas som tullbrott. Det är en lämplig ordning att detsamma gäller när importskatt undandras även i de fall där tullskulden avseende importen uppkommer i ett annat EG-land.

Förslaget innebär att första stycket i paragrafen även görs tillämpligt på importfall i skattehänseende vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Därvid skall vad som gäller för anmälan till tullbehandling i stället gälla en anmälan enligt 3 kap. 3 a § tullagen.

Konstruktionen där skyldigheten att betala tull uppkommer i ett land och skatteskyldigheten respektive frågor om importrestriktioner i ett annat land kan innebära att handlandet medför *straffansvar för brott i båda länderna*. Det är emellertid olika skyddsintressen, dvs. undandragande av tull respektive undandragande av skatt, som motiverar att gärningen kan rubriceras som två olika brott. Redan i dag kan det förhållandet att en vara förs från ett land till ett annat medföra straffansvar i två länder. Utförseln från exportlandet kan t.ex. ske i strid med ett utförselbud och vid införseln till importlandet kan för lågt värde ha angetts vilket lett till fara för undandragande av tull och annan skatt. Det handlande som innebär undandragande av tull respektive undandragande av skatt kan, bl.a. beroende på hur det praktiska

förfarandet utformas, komma att anses utgöra en gärning i straffrättsligt hänseende. Tillämpning av 2 kap. 5 a § brottsbalken kan därför komma att aktualiseras.

Att en varuförflyttning som utgör export i ett land och import i ett annat land kan leda till att straff kan utmätas i två olika länder beroende på att olika skyddsintressen kränks är alltså inte något nytt. Det som är nytt är dock uppdelningen av bestraffningen avseende å ena sida tullundandragandet och å andra sidan skatteundandragandet. Det sammantagna straffvärdet av dessa två undandraganden är inte större om de bedöms i två skilda processer än om de bedöms inom ramen för en och samma process.

Vilka straff som skall utmättas för brott mot tullagstiftningen är en nationell fråga. Smuggling och tullbrott kan därför tillmätas olika straffvärde i olika medlemsländer. Att den sammanlagda påföljden kan bli olika om olika moment bedöms i olika länder är ofrånkomligt. Genom den nu gällande lagen om straff för smuggling infördes en uppdelning av det tidigare varusmugglingsbrottet i ett smugglingsbrott (restriktioner) och ett tullbrott (tull och skatt). Frågor om *brottskonkurrens* och påföljd behandlades därvid i prop. 1999/2000:124, En ny smugglingslag m.m., i författningskommentarerna till 3 § under rubriken "Brottskonkurrens". Genom de nu framförda förslagen sker en uppdelning även mellan tullundandraganden och undandragande av annan importskatt vid användning av ett mellanstatligt enhetstillstånd. Uppdelningen innebär att det är olika länder som prövar de två undandragandena. Det är viktigt att domstolarna vid straffmätningen beaktar att det endast är t.ex. undandragandet av tull som skall bedömas och att undandragandet av skatt i det fallet skall bedömas i annan ordning.

I promemorian lämnas förslag till vissa författningsändringar. Förslagen har till syfte att göra det möjligt för Sverige att ingå och tillämpa en överenskommelse med andra EG-länder om att utfärda särskilda tillstånd som kan tillämpas i ett annat EG-land än det i vilket det utfärdats. De tillstånd som förslagen avser gäller förenklade förfaranden vid import från eller export till tredje land.

Tillämpningen av ett sådant tillstånd kan innebära att tullskulden uppkommer i en annan stat än vad som annars skulle ha varit fallet. Tullintäkterna utgör till 75 % gemenskapens egna medel och till 25 % nationella medel. Det har i olika sammanhang diskuterats om de nationella medlen borde omfördelas mellan de berörda staterna vid tillämpning av ett tillstånd baserat på en sådan överenskommelse.

I promemorian konstateras att en överenskommelse om att tillämpa tillstånd av det slag som behandlas i denna promemoria torde kräva ett godkännande från riksdagen. För det fall överenskommelsen innehåller bestämmelser om fördelning av den nationella andelen av tullintäkterna, föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att uppdra åt lämplig myndighet att verkställa en sådan överföring, respektive att ta emot medel som överförs från en annan stat.

Gemenskapens tullagstiftning innehåller redan bestämmelser om tillstånd till vissa avgränsade förfaranden där ett tillstånd som medgivits i ett EG-land får tillämpas i samband med import till eller export från ett annat EG-land. Sådana tillstånd kallas enhetstillstånd. Gemenskapens tullagstiftning innehåller dock inte några bestämmelser om enhetstillstånd avseende tullförfarandena övergång till fri omsättning eller export. Nuvarande enhetstillstånd kan alltså inte användas för att fullgöra en import eller en export. Någon tullskuld uppkommer inte med anledning av ett förfarande med stöd av ett sådant enhetstillstånd som är reglerat i tullagstiftningen.

Gemenskapens tullagstiftning förutsätter dock att enhetstillstånd skall kunna användas även för andra förfaranden än de förfaranden för vilka det nu finns uttryckliga bestämmelser. Frågan om att utvidga bestämmelserna i gemenskapens tullagstiftning om enhetstillstånd har diskuterats inom EU under en längre tid. Trots att det finns ett stort intresse för frågan synes en gemensam lösning inte vara nära förestående. Det finns dock möjlighet redan nu för enskilda medlemsstater att sinsemellan komma överens om att godta av varandra utfärdade tillstånd till vissa förfaranden.

Några medlemsstater har börjat använda den möjligheten i form av försöksverksamhet eller pilotprojekt. Förslagen i den här promemorian har till syfte att öppna möjligheten att ingå avtal med andra intresserade medlemsstater om användning av tillstånd som utfärdats i en stat och som får tillämpas i en annan stat även för Sverige. För sådana tillstånd används i den här promemorian begreppet mellanstatliga enhetstillstånd. I promemorian föreslås att begreppet definieras i tullagen (2000:1281).

Vidare föreslås att det i tullagen ges ett bemyndigande för regeringen att utfärda närmare bestämmelser om förutsättningarna för det svenska Tullverket att utfärda mellanstatligt enhetstillstånd för vissa angivna

tullförfaranden som skall användas avseende varor som fysiskt finns inom en annan stats territorium och till hantering av ärenden där ett mellanstatligt enhetstillstånd som utfärdats i annat land åberopas vid import till eller export från Sverige. Vidare lämnas förslag till bestämmelser i tullförordningen (2000:1306) med stöd av detta bemyndigande.

De förenklade förfaranden för vilka det i det här sammanhanget föreslås att det skall ges möjligheter att utfärda mellanstatligt enhetstillstånd innebär att en vara som fysiskt finns i en stat (importlandet) sätts i fri omsättning i tullhänseende genom en bokföringsåtgärd i en annan stat (den tillståndsgivande staten). Detta medför att tullskulden enligt gemenskapsrätten uppkommer i den tillståndsgivande staten och inte i importlandet, vilket annars skulle ha varit fallet.

Skyldigheten att betala mervärdesskatt och vissa punktskatter avseende importen uppkommer däremot i importlandet. Därför föreslås även vissa ändringar i tullagen, tullförordningen, vissa lagar om indirekta skatter och i lagen (2000:1225) om straff för smuggling för att kunna hantera att uttaget av tull sker i ett land (det tillståndsgivande landet) och uttaget av mervärdesskatt och punktskatter vid import av en vara i ett annat land (importlandet). Även frågan om import- eller exportrestriktioner skall hanteras av import- eller exportlandet trots att tullskulden uppkommer i det tillståndsgivande landet. Detta behandlas också i författningsförslagen.

I promemorian behandlas även frågan om att inhämta uppgifter för handelsstatistiken.

Förteckning över remissinstanser och andra organ som har yttrat sig över departementspromemorian

Riksdagens ombudsmän, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Norrtälje tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Dalarnas län, Justitiekanslern, Domstolsverket, Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Datainspektionen, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Kommerskollegium, Kustbevakningen, Riksgäldskontoret, Tullverket, Riksskatteverket, Riksarkivet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Svenska Handelskammarförbundet, Företagarna och Tull-Kust.

Riksskatteverket har bifogat yttranden från Skattemyndigheten i Göteborg, Skattemyndigheten i Malmö, Skattemyndigheten i Gävle och Skattemyndigheten i Stockholm.

Riksrevisionsverket har meddelat att myndigheten inte haft möjlighet att besvara remissen innan myndighetens uppgift som revisionsmyndighet under regeringen upphörde den 1 juli 2003.

Därutöver har Sydsvenska Industri- och Handelskammaren kommit in med ett yttrande.

1. Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (2000:1281) dels att 1 kap. 5 §, 3 kap. 5 § och 5 kap. 11 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 3 kap. 3 a § och 4 kap. 24 – 29 §§, samt närmast före 4 kap. 24 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

I denna lag förstås med
tullagstiftning: EG:s tullbestämmelser samt svenska tullförfattningar,
det svenska tullområdet: svenskt territorium,
EG:s tullområde: de områden som anges i artikel 3 i förordningen (EEG) nr 2913/92,
EG:s skatteområde: det område inom vilket gemenskapens bestämmelser om en viss skatt är tillämpliga,
tredje land: område som inte omfattas av EG:s tullområde,
tullplats: plats där det finns tullkontor,
tullförrättning: sådan klarering av fartyg och luftfartyg i kommersiell trafik direkt med tredje land och av kommersiellt gods som verkställs av tulltjänsteman,
tullklarering: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som anmälts till en godkänd tullbehandling,
förtullning: Tullverkets åtgärder i fråga om en vara som deklarerats för övergång till fri omsättning,

mellanstatligt enhetstillstånd: av en stats behöriga myndighet utfärdat tillstånd att använda ett visst förfarande i en annan stat i enlighet med en överenskommelse mellan de två staterna,

fartyg: varje farkost som används eller kan användas till transport på vatten samt

fordon: transportmedel som är inrättat för färd på marken och inte löper på skenor samt svävare när den framförs över marken.

I övrigt har uttryck som används i denna lag den innebörd som anges i förordningarna (EEG) nr 2913/92 och 2454/93.

3 kap.

3 a §

Om en vara deklarerats för övergång till fri omsättning med

stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land i enlighet med en överenskommelse mellan detta land och Sverige, och varan fysiskt befinner sig i Sverige när den övergår till fri omsättning, skall importen i skattehänseende anmälas till Tullverket genom en deklaration med skatteredovisning.

Om överenskommelsen stycket medger det, får Tullverket efter ansökan tillåta innehavaren av det mellanstatliga enhetstillståndet att lämna in deklarationen med skatteredovisning till den myndighet i det andra landet som är behörig att ta emot tulldeklarationen. Deklarationen med skatteredovisning skall i sådant fall anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet.

5 §

Den som enligt artikel 14 i förordningen (EEG) nr 2913/92 är skyldig att förse en tullmyndighet med handlingar, skall bevara dessa i fem år eller den längre tid som för vissa uppgifter eller handlingar kan vara föreskriven i annan lag eller författning.

Den som har fått ett mellanstatligt enhetstillstånd av Tullverket är skyldig att förvara sådana handlingar, som avses i första stycket och som hänför sig till den verksamhet som tillståndet omfattar. Handlingarna skall förvaras i Sverige i ordnat skick samt på ett betryggande och överskådligt sätt. Om informationen förvaras i sådan form att den endast kan läsas med tekniskt hjälpmedel skall utrustning och system som behövs för att omedelbart skriva ut informationen i läsbar form finnas tillgängliga.

Mellanstatligt enhetstillstånd

24 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att utfärda mellanstatligt enhetstillstånd att använda det förenklade förfarandet lokalt klareringsförfarande för att hänföra varor som befinner sig i ett annat EG-land till en godkänd tullbehandling.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar även föreskrifter om hanteringen av ärenden där varor fysiskt befinner sig i Sverige när de övergår till fri omsättning, exporteras eller återexporteras från Sverige med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land.

25 §

En vara får inte fysiskt sättas i fri omsättning i Sverige eller föras ut från landet med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, om det finns

- 1. ett i Sverige gällande villkor som inte är uppfyllt eller*
- 2. ett i Sverige gällande förbud mot införsel eller utförsel.*

26 §

Om det finns en skyldighet att lämna en underrättelse enligt artikel 266 eller 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till ett annat EG-lands behöriga myndighet i ett fall där ett mellanstatligt enhetstillstånd åberopas avseende en vara som befinner sig inom det svenska tullområdet när det förfarande som tillståndet avser skall genomföras, skall innehavaren av tillståndet inom den tidsfrist som

gäller för underrättelsen enligt förordningen (EEG) nr 2454/93 även lämna en underrättelse med motsvarande innehåll till Tullverket.

Prop. 2003/04:41
Bilaga 3

27 §

Tullverket har samma befogenheter att utföra kontroller avseende sådana varor som inom det svenska tullområdet är föremål för ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd utfärdat i ett annat EG-land, som avseende sådana varor som är föremål för motsvarande förfarande med stöd av ett tillstånd utfärdat i Sverige.

Om en vara som omfattas av ett förfarande enligt första stycket är föremål för ett förbud eller ett villkor som innebär att varan inte får föras in till eller ut från landet, får Tullverket ta hand om varan om det behövs för att hindra att den hanteras i strid med sådant förbud eller villkor.

En vara som har tagits om hand får läggas upp på tillfälligt lager på bekostnad av den som för in eller för ut varan. Varan får inte tas ut från lagret så länge omhändertagandet består.

28 §

Ett omhändertagande enligt 27 § andra stycket upphör om varan tas i beslag eller förverkas.

Tullverket får besluta att omhändertagandet skall upphöra om det inte längre finns grund för åtgärden. En gemenskapsvara skall i så fall återlämnas till den som avsåg att föra ut varan. Annan vara skall hänföras till en sådan godkänd tullbehandling för vilken inget hinder finns.

29 §

Om det finns en skyldighet att lämna en underrättelse enligt

artikel 266 eller 285 i förordningen (EEG) nr 2454/93 till Tullverket när ett förfarande med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd tillämpas, och underrättelsen i enlighet med tillståndet ges in till den behöriga myndigheten i det andra EG-landet, skall underrättelsen anses ha kommit in till Tullverket när den togs emot av det andra landets behöriga myndighet.

5 kap.

11 §¹

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 § betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits.

Bestämmelser om skyldighet att med anledning av import eller införsel som avses i 3 kap. 3 *eller 3 a* § betala annan skatt än tull finns i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, mervärdesskattelagen (1994:200), lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skatt som avses i första stycket skall fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte annat föreskrivits. *Om det i beskattningsunderlaget för sådan skatt skall ingå tullvärde eller tullpålaga som fastställts i annan valuta, skall sådant underlag omräknas till svensk valuta efter den kurs som enligt tullagstiftningen gällde den dag som tullvärdet fastställdes.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

¹ Senaste lydelse 2000:1428.

2. Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 och 5 §§, 3 kap. 32 § samt 7 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Skyldig att betala mervärdesskatt (skattskyldig) är

1. för sådan omsättning som anges i 1 § första stycket 1, om inte annat följer av 2 – 4 b: den som omsätter varan eller tjänsten,

2. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 7 §, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är en näringsidkare: den som förvärvar tjänsten,

3. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 av sådana tjänster som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket samt 5 a, 6 a, 6 b och 7 a §§, om den som omsätter tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar tjänsten,

4. för sådan efterföljande omsättning inom landet som avses i 3 kap. 30 b § första stycket: den till vilken omsättningen görs,

4 a. för omsättning som anges i 1 § första stycket 1 mellan näringsidkare som är eller skall vara registrerade till mervärdesskatt här, av guldmaterial eller halvfärdiga produkter med en finhalt av minst 325 tusendelar eller av investeringsguld om den som omsätter guldet är skattskyldig enligt 3 kap. 10 b §: den som förvärvar varan,

4 b. för annan omsättning som anges i 1 § första stycket 1 än som avses i första stycket 2 eller 3 i förevarande paragraf, i 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, i 5 kap. 6 § 1 eller i 7 kap. 1 § tredje stycket 11, om den som omsätter varan eller tjänsten är en utländsk företagare och förvärvaren är registrerad till mervärdesskatt här: den som förvärvar varan eller tjänsten, om inte annat följer av 2 d §,

5. för sådant förvärv som anges i 1 § första stycket 2: den som förvärvar varan, och

6. för import av varor

a) som förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde: den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

a) om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2003:220.

b) som förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess mervärdesskatteområde: den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

b) om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen. Särskilda bestämmelser om vem som i vissa fall är skattskyldig finns i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap.

5 §³

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

Vid import inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. I fall som avses i 2 § första stycket 6 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

³ Senaste lydelse 2000:1427.

3kap.

32 §⁴

Utgör ersättningen för en tjänst en sådan bikostnad som enligt 7 kap. 8 § *andra* stycket skall ingå i beskattningsunderlaget för import, är omsättningen av tjänsten undantagen från skatteplikt.

Utgör ersättningen för en tjänst en sådan bikostnad som enligt 7 kap. 8 § *tredje* stycket skall ingå i beskattningsunderlaget för import, är omsättningen av tjänsten undantagen från skatteplikt.

Prop. 2003/04:41

Bilaga 3

7 kap.

8 §⁵

Beskattningsunderlaget vid import utgörs av varans värde för tulländamål, bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, med tillägg av tull och andra statliga skatter eller avgifter, utom skatt enligt denna lag, som tas ut av Tullverket med anledning av införseln. Sådant tillägg skall inte göras i fall då tullen, skatterna eller avgifterna ingår i varans värde.

I fall som avses i 1 kap. 2 § första stycket 6 c skall tillägget enligt första stycket, till den del det utgörs av tull och motsvarande avgifter, utgöras av motsvarande pålagor som tas ut av det andra EG-landets tullmyndighet.

I beskattningsunderlaget skall även ingå bikostnader som provisions-, emballage-, transport- och försäkringskostnader som uppkommer fram till första bestämmelseorten här i landet. Är det vid tidpunkten för skattskyldighetens inträde känt att varan skall transporteras till någon annan bestämmelseort här i landet eller till någon bestämmelseort i ett annat EG-land, skall också bikostnaderna fram till den orten ingå i beskattningsunderlaget.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁴ Senaste lydelse 2003:220.

⁵ Senaste lydelse 2002:1004.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 9 c, 20, 37 och 39 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 c §¹

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för

¹ Senaste lydelse 2000:1425.

20 §²

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är upplagshavare när

a) skattepliktiga varor förs ut från ett skatteupplag, om inte annat följer av andra stycket,

b) skattepliktiga varor tas emot från en upplagshavare utan att föras till ett skatteupplag,

c) skattepliktiga varor importeras utan att föras till ett skatteupplag,

d) skattepliktiga varor tas i anspråk i skatteupplaget eller lagerbrister uppkommer,

e) godkännandet av skatteupplaget återkallas,

2. den som är registrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

3. den som är oregistrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

4. den som är godkänd som skatterepresentant enligt 15 §, vid mottagandet av skattepliktiga varor,

5. den som är säljare vid distansförsäljning enligt 16 §, när leverans av skattepliktiga varor påbörjas,

6. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 5, när de skattepliktiga varorna förs in till Sverige,

7. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 6, när varorna tillverkas,

8. den som är skattskyldig enligt 9 § första stycket 7, när varorna används för annat än avsett ändamål,

9. den som är skattskyldig enligt 9 c § och som enligt 19 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

9. den som är skattskyldig enligt 9 c § och som enligt 19 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

I fall som avses i 9 c § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte för skattepliktiga varor som

1. transporteras till en upplagshavare eller varumottagare i ett annat EG-land under förutsättning att varorna når mottagaren, eller

2. tas emot av en upplagshavare i Sverige.

² Senaste lydelse 2001:516.

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av snus eller tuggtobak från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är godkänd lagerhållare när
 - a) snus eller tuggtobak levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare,
 - b) snus eller tuggtobak tas i anspråk för annat ändamål än försäljning,
 - c) godkännandet som lagerhållare återkallas, varvid

³ Senaste lydelse 2002:419.

⁴ Seneste lydelse 2002:419.

skattskyldigheten omfattar snus eller tuggtobak som då ingår i hans lager,

2. den som är skattskyldig enligt 36 § 2, när snus eller tuggtobak tillverkas,

3. den som är skattskyldig enligt 36 § 3, när snus eller tuggtobak förs in till Sverige,

4. den som är skattskyldig enligt 36 § 4, när snus eller tuggtobak används för annat än avsett ändamål,

5. den som är skattskyldig enligt 37 § och som enligt 40 § skall betala skatten till Tullverket, när skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

5. den som är skattskyldig enligt 37 § och som enligt 40 § skall betala skatten till Tullverket, när skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. *I fall som avses i 37 § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

4. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 8 c och 19 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 c §¹

Skyldig att betala skatt (skattskyldig) för import av skattepliktiga varor från tredje land är,

1. om varorna förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om varorna hade varit tullbelagda,

2. om varorna förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för varorna enligt tullagstiftningen om varorna hade varit tullbelagda och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en gemenskapsvara eller om varan skall förtullas i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om varan hade varit belagd med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

¹ Senaste lydelse 2000:1425.

19 §²

Skattskyldigheten inträder för

1. den som är upplagshavare när
 - a) skattepliktiga varor förs ut från ett skatteupplag, om inte annat följer av andra stycket,
 - b) skattepliktiga varor tas emot från en upplagshavare utan att föras till ett skatteupplag,
 - c) skattepliktiga varor importeras utan att föras till ett skatteupplag,
 - d) skattepliktiga varor tas i anspråk i skatteupplaget eller lagerbrister uppkommer,
 - e) godkännandet av skatteupplaget återkallas,
2. den som är registrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,
3. den som är oregistrerad varumottagare, vid mottagandet av skattepliktiga varor,
4. den som är godkänd som skatterepresentant enligt 14 §, vid mottagandet av skattepliktiga varor,
5. den som är säljare vid distansförsäljning enligt 15 §, när leverans av skattepliktiga varor påbörjas,
6. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 5, när de skattepliktiga varorna förs in till Sverige,
7. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 6, när varorna tillverkas,
8. den som är skattskyldig enligt 8 § första stycket 7, när varorna används för annat än avsett ändamål,
9. den som är skattskyldig enligt 8 c § och som enligt 18 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

9. den som är skattskyldig enligt 8 c § och som enligt 18 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.
I fall som avses i 8 c § första stycket 3 inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte för skattepliktiga varor som

1. transporteras till en upplagshavare eller varumottagare i ett annat EG-land under förutsättning att varorna når mottagaren, eller
2. tas emot av en upplagshavare i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

² Senaste lydelse 2001:517.

5. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 §, 4 kap. 1 b och 12 a §§ samt 5 kap. 2 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

8 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a.

Skatt enligt 1 § första stycket 3 b skall inte tas ut om oljeprodukten har försetts med märkämnerna som avses i 1 § första stycket 3 a

1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § senast när produkten *anmäls till förtullning*, eller

1. vid import av den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § 1 eller 2 eller 12 a § 3 a eller b senast när produkten *deklarerats för övergång till fri omsättning*, eller

2. i annat fall än som avses under 1 senast när skattskyldighet för produkten inträder enligt 5 kap.

Märkning enligt andra stycket får i Sverige göras endast på en depå som är godkänd för detta ändamål av Tullverket i fall som avses i 1 och på ett skatteupplag som är godkänt av beskattningsmyndigheten för märkning i fall som avses i 2.

4 kap.

1 b §²

Skyldig att betala energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 1 kap. 3 a § är,

1. *om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,*

2. *om bränslet förs in från ett område som ligger inom*

1. *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*

2. *om importen avser en gemenskapsvara eller om bränslet*

¹ Senaste lydelse 2001:518.

² Senaste lydelse 2000:1426.

Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om bränslet hade varit tullbelagt,

3. om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

12 a §³

Skattskyldig

1. för energiskatt för import av råttolja,
2. för energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt för import av bränslen som avses i 2 kap. 1 § första stycket 6-8 samt av bränslen enligt 3 och 4 §§ som inte avses i 1 kap. 3 a §, och
3. för svavelskatt för import av bränslen som avses i 3 kap. 1 § 1 är,
 - a) *om bränslet förs in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde, den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för bränslet enligt tullagstiftningen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om bränslet hade varit tullbelagt,*
 - a) *om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,*
 - b) *om bränslet förs in från ett område som ligger inom Europeiska gemenskapens tullområde men utanför dess punktskatteområde, den som skulle ha varit skyldig att betala tull för*
 - b) *om importen avser en gemenskapsvara eller om bränslet skall förtullas i Sverige men inte är belagt med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om bränslet hade varit tullbelagt,*

³ Senaste lydelse 2000:1426.

bränslet enligt tullagstiftningen om bränslet hade varit tullbelagt och förts in från ett område som ligger utanför Europeiska gemenskapens tullområde.

Prop. 2003/04:41
Bilaga 3

c) om skyldighet att betala tull med anledning av importen uppkommer, eller skulle ha uppkommit om bränslet hade varit belagt med tull, i ett annat EG-land till följd av att ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) åberopas: innehavaren av tillståndet.

Med tullskuld och gemenskapsvara förstås detsamma som i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

5 kap.

2 §⁴

Skattskyldigheten inträder

1. för varumottagare som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 2, när han tar emot leverans av bränsle,

2. för skatterepresentant som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 3, vid mottagandet av bränslet,

3. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 5 eller 12 § första stycket 3, när bränslet förs in till Sverige, och

4. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § och som enligt 5 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

4. för den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 b § eller 12 a § och som enligt 5 § skall betala skatten till Tullverket, vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat. *I fall som avses i 4 kap. 1 b § första stycket 3 eller 12 a § första stycket 3 c inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁴ Senaste lydelse 2001:518.

6. Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Häri genom föreskrivs att 26 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §¹

Skyldig att betala reklamskatt för import från tredje land av annonsblad som har getts ut i sådant land är den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för annonsbladen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om annonsbladen hade varit tullbelagda.

Om import enligt första stycket sker med stöd av ett sådant mellanstatligt enhetstillstånd som avses i 4 kap. 24 § andra stycket tullagen (2000:1281) och tullskulden därför uppkommer i ett annat EG-land, eller skulle ha uppkommit där om varan hade varit tullbelagd, är innehavaren av tillståndet skyldig att betala reklamskatt.

För den som är skattskyldig enligt första stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

För den som är skattskyldig enligt andra stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldigheten att betala tull inträder eller skulle ha inträtt i det andra EG-landet.

Skatt enligt första stycket skall betalas till Tullverket.

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. *Som beskattningsvärde anses varans värde beräknat enligt artikel 29 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.*

Reklamskatt vid import utgår med 11 procent av beskattningsvärdet. *Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

¹ Senaste lydelse 2002:401.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 3 och 8 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, döms för smuggling till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller också den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, *eller*

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet,

4. förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel, *eller*

5. *till en tullmyndighet i ett annat land, i strid med 4 kap. 25 § tullagen (2000:1281), genom en notering i bokföringen anmäler en vara för övergång till fri*

omsättning och därmed ger upphov till fara för att en införsel till Sverige fullföljs i strid med ett förbud eller villkor.

I det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen.

8 §

Den som, i samband med att en vara förs in till landet, uppsåtligen underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna, döms för tullbrott till böter eller fängelse i högst två år.

För tullbrott döms också den som uppsåtligen ger upphov till fara för att tull, annan skatt eller avgift undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan genom att

1. i samband med att en vara förs ut från landet, förfara så som anges i första stycket eller, efter utförseln, förfoga över varan i strid med vad som förutsatts vid den tullbehandling som skett med anledning av utförseln,

2. under pågående tullbehandling förfoga över en införd vara i strid med vad som gäller för denna tullbehandling, eller

3. bryta mot villkor som vid tullbehandling för övergång till fri omsättning har uppställts för befrielse från eller nedsättning av skatten eller avgiften.

För tullbrott döms också den som vid anmälan av en vara till tullbehandling med stöd av ett mellanstatligt enhetstillstånd enligt bestämmelser som meddelats med stöd av 4 kap. 24 § tullagen (2000:1281) uppsåtligen lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att tull undandras det allmänna.

När det föreligger en skyldighet att lämna en anmälan enligt 3 kap. 3 a § tullagen gäller vad som anges i första stycket. Vad som därvid sägs om anmälan till tullbehandling skall i stället gälla en sådan anmälan som avses i 3 kap. 3 a § tullagen.

Denna bestämmelse är tillämplig endast i fråga om sådana tullar, andra skatter och avgifter som Tullverket skall besluta.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

Prop. 2003/04:41
Bilaga 3

Protokoll vid sammanträde 2003-11-03

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Nina Pripp och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 23 oktober 2003 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i tullagen (2000:1281),
2. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
3. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
4. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
5. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,
6. lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, samt
7. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av chefsjuristen Per Kjellsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslag till lag om ändring i tullagen

4 kap. 26 §

I paragrafen föreslås en bestämmelse om viss underrättelseskyldighet även i förhållande till det svenska Tullverket för en innehavare av mellanstatligt enhetstillstånd som enligt EG:s tullagstiftning har att lämna en motsvarande underrättelse till ett annat EG-lands behöriga myndighet. Vid föredragningen inför Lagrådet har framhållits att bestämmelsen utan att den ändras i sak bör utformas tydligare än som skett i remissen.

Lagrådet kan instämma i att den föreslagna lydelsen behöver bearbetas så att paragrafen blir mer lättläst och dess innehåll mer lättillgängligt. Mot bakgrund av synpunkter som framkommit vid föredragningen i anslutning till ett presenterat utkast till ändrad lydelse synes detta kunna ske genom att paragrafen byggs ut något och redigeras om så att framförallt de ifrågavarande förutsättningarna för underrättelseskyldigheten kommer till klarare uttryck.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 november 2003

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Ulvskog, Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Karlsson H., Nykvist, Lund, Andnor, Nuder, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: Bosse Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2003/04:41 Möjlighet till förenklat tullförfarande

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Tullagen (2000:1281)	4 kap. 24 §	
